

COVID – 19 A NAŠE BUDOUCNOST

Sborník textů

Resumé

Sborník textů k současné krizi, která je způsobena šířením nového typu koronaviru, který způsobuje nemoc COVID – 19.

Institut České levice, z. ú.
Institut.cl@seznam.cz

Obsah:

Jan Klán: COVID-19 VE SVĚTĚ	2
Jan Klán: COVID-19 V ČESKÉ REPUBLICE	4
Jiří Málek: KE KORONAVIROVÉ KRIZI - CO DĚLAT	6
Ingar Solty: COVID-19 A ZÁPADNÍ DĚLNICKÁ TŘÍDA	8
Jan Campbell: KORONAVIRUS A BUDOUCNOST	17
Pavel Janíčko: EKONOMICKÁ TEORIE A KORONAVIRUS	23
Marek Hrubec: KORONAVIROVÁ PANDEMIE: TEST LOKÁLNÍCH PŘÍSTUPŮ	31
Jan Campbell: DISKUSE U KULATÉHO STOLU 28. 7. 2020 - DOPADY COVID-19	36
Tiberio Graziani: NĚKTERÁ ZRCADLENÍ NAŠICH DNŮ	43

Jan Klán: COVID-19 VE SVĚTĚ

Za původní ohnisko nákazy novým typem koronaviru (přesným názvem SARS-CoV-2), který způsobuje onemocnění zvané COVID – 19 je považována Čína a její město Wu – chan, kde probíhá velkoobchodní trh nejen s mořskými plody. Vědci již mnohokrát poukazovali na to, že bezbřehý prodej různých mořských živočichů ale nejen jich, může vést ke vzniku nových virů, které mohou způsobit pandemii mezi lidskou populací. Dodnes není přesně jasné, kde se nový koronavirus vlastně vzal. Panuje všeobecný názor, že jeho původ je u netopýřů. Jedná se totiž o velice podobný typ viru, který v minulosti způsobil nemoc SARS nebo MERS, jen s tím rozdílem, že zmutoval a začal se rychle šířit i mimo území pevninské Číny. Samozřejmě, že existují i konspirační teorie, které tvrdí, že nový koronavirus byl uměle vytvořen a poté do různých zemí exportován záměrně.

Úplně první pacienti s onemocněním COVID – 19 se objevili v Číně na konci roku 2019, kde se začaly objevovat podivné zápalu plic bez dalších příznaků. První oběť nového typu koronaviru je datována do 9. ledna 2020, kdy zemřel v Číně první pacient. Od té doby zde epidemie eskalovala a svého vrcholu dosáhla na přelomu ledna a února 2020. V této době byly rovněž evidovány nové případy nákazy koronavirem i v různých zemích na světě. Od té doby strmě roste počet lidí nakažených na celém světě v průměru každý den o více než 50 tisíc případů. 30. ledna 2020 proto WHO (Světová zdravotnická organizace) vyhlásila stav globální nouze a 11. března WHO prohlásila šíření nového typu koronaviru za pandemii.

Virus jako takový se dle čínských vládních dokumentů poprvé objevil 17. listopadu 2019 ve městě Wu-chan v provincii Chu-pej. O jeho výskytu byla WHO poprvé oficiálně informována na konci roku 2019. Od té chvíle se začal koronavirus šířit nejen po pevninské Číně, ale i do dalších oblastí světa. Toto značné šíření zapříčinilo rychlé cestování zejména leteckou dopravou. Postupně se virus přenesl mezinárodními cestovateli do více než 151 zemí celého světa, které se nyní potýkají s dramatickým nárůstem nemocných, a mnohde jejich zdravotní systém kolabuje pod náporu nově nakažených, tak jako je tomu například v Itálii nebo Španělsku. V Číně se ale nárůst počtu nemocných zpomalil po zavedení drastických opatření, které spočívaly v úplném odříznutí měst a zamezení pohybu osob. Denně zde přibývají desítky případů, ale jedná se hlavně o pacienty, kteří se vrací ze zahraničí.

Jak bylo poznamenáno výše, tak nejvíce zasaženými zeměmi v Evropě jsou Itálie (zde pandemie začala posledního ledna 2020, kdy byli dva čínští turisté pozitivně testováni. První ohnisko nákazy se objevilo v Lombardii, která je bohatá na památky a také turistický ruch) a Španělsko, kde raketově roste kromě nakažených i počet úmrtí. Obě země v počtu nakažených i zemřelých překonaly počet obětí v Číně. Tento stav je způsoben špatným zdravotnictvím a jinými sociálními vazbami mezi lidmi, než je to v jiných zemích Evropy. Důležitou roli v této věci hraje i správa dané země, kdy obě dvě země byly silně nestabilní politicky. Ať v současnosti nebo historicky. K tomu všemu se musí připočíst i samotné podcenění nového typu koronaviru, který se začal šířit z různých lyžařských středisek. Mnozí lidé v Evropě si nákazu přivezli z dovolených nejen v Itálii, ale třeba také v Rakousku, kde provozovatelé vleků a středisek často zatajovali míru onemocnění a nákazy v honbě za co největším ziskem. Důsledky tohoto chování vidíme v současné době, kdy se nový koronavirus rozšířil do všech oblastí Evropy. Na území kontinentální Evropy můžeme rozdělit země do určitých typologií, které odrážejí jejich boj s novou nákazou. Jsou zde země, které nemoci dávají relativně volný průběh (Německo, Velká Británie atd.) a nesnaží se ve velkém zastavit život a omezit pohyb osob. Poté jsou zde země, které sáhly k enormním zásahům, podobně jako to bylo provedeno v Číně. Sem

můžeme zařadit Českou republiku, Slovensko a v poslední době Itálii, která je v celostátní karanténě. Ukazuje se, že karanténní opatření jsou důležitá pro snížení rychlosti šíření koronaviru, aby nápor nemocných zdravotní systém dokázal zvládnout. Existuje samozřejmě i názor, že je výhodnější nechat celou společnost promořit, aby se vypěstovala kolektivní imunita. K tomuto kroku chtěla přistoupit Velká Británie, ale ta nakonec pod tlakem vysokého počtu zemřelých začala tuto strategii měnit. Podobné je to v Německu, kdy se jednotlivé spolkové vlády nedokázaly domluvit na jednotném postupu.

Do celého procesu začala pozdě vstupovat Evropská komise (EK), kdy její šéfka prohlásila, že je nesmysl zavírat hranice mezi státy a zejména omezovat Schengenský prostor volného pohybu osob, zboží, kapitálu. Jak ale epidemie COVID – 19 začala sílit, tak EK přehodnotila tuto věc a přiznala, že rychlost šíření nákazy podcenila a že je nutné zavést rychlá opatření a to včetně zamezení volného pohybu osob přes hranice jednotlivých zemí. V současné době se celé evropské společenství snaží o určitou koordinaci jednotlivých kroků mezi členskými státy, ale s nevalným úspěchem. Jednotlivé členské státy EU si tak ve velké většině upravují svá vnitřní pravidla karantény.

Samotnou kapitolu v šíření nového typu koronaviru hrají Spojené státy americké, které v počtu nakažených překonaly jak Čínu, tak i nejvíce zasažené země Evropy. Epidemie na jejich území začala nabírat na síle v březnu 2020 a to poté, co bylo na jejich území prokázáno první onemocnění COVID – 19 v polovině ledna 2020. Nejvíce postižena jsou v USA velkoměsta, kde se koncentruje nejvíce lidí. Mezi města s největším počtem nakažených patří New York. Ve městě kolabuje zdravotní systém, který je v USA převážně postaven na privátním konceptu a město je proto uvedeno do úplného klidu. I přes toto opatření se nákaza doslova prohání po celých Spojených státech amerických, kdy zasáhla i jiná velkoměsta jako Los Angeles nebo New Orleans. Vzhledem k tomu, že jsou očekávány velké ekonomické problémy, tak se v USA připravují značné finanční injekce do ekonomiky, aby nenastala obdobná krize jako v roce 2008.

V současné době (1. 4. 2020) je jasné, že šíření nového typu koronaviru po světě se změnilo v globální pandemii, která bude mít dopady jak do fungování společnosti, stejně i ekonomiky. Ukáže na slabiny dnešního světa, který je primárně postaven na cestovním ruchu. Je otázkou, zda se podaří jednotlivé utlumené ekonomiky znova nastartovat do plného výkonu. To ukáže jen budoucnost a hlavně rychlost šíření nákazy po celém světě, který se nyní postupně hibernuje, aby překonal dramatickosti současného stavu a našel vakcínu nebo lék na nemoc, která nese název COVID – 19.

Jan Klán: COVID-19 V ČESKÉ REPUBLICĚ

Onemocnění COVID – 19, které způsobuje nový koronavirus, se prvního března objevilo i v České republice. Nicméně státní aparát ještě před prvním potvrzeným případem na našem území začal konat ve chvíli, kdy se špatně vyvíjela epidemiologická situace v severní Itálii, kam mnozí naši spoluobčané jezdí na dovolenou. Na našem území byly první tři případy nákazy novým koronavirem potvrzeny 1. března 2020 a jako hlavní zdroj nákazy byla vystopována Itálie, odkud se nakažení vrátili z pobytu. Poměrně rychlý nástup nákazy byl poznamenán nedostatkem ochranných pomůcek, které chyběly nejen obyvatelstvu, ale hlavně lidem tak říkajíc v první linii. Zejména zdravotníkům, pečovatelkám atd. Tento akutní nedostatek byl vyřešen přísunem ochranných pomůcek z Číny a Vietnamu. Do výroby byli rovněž zapojeni tuzemští výrobci. Jestliže na začátku šíření nákazy bylo jako zdroj nákazy určeno zahraničí, tak postupně se nákaza začala šířit v komunitě a začal komunitní přenos uvnitř naší republiky. Ten je dle dat ministerstva zdravotnictví v současné době největším viníkem nárůstu nově infikovaných.

Ze začátku byla státní opatření kritizována, ale postupem času se ukázalo, že byla nezbytná a hlavně uvedena do praxe včas, abychom nešli cestou Itálie nebo jiných zemí. Na začátku koronavirové krize řídila státní opatření Bezpečnostní rada státu v čele s premiérem Andrejem Babišem. Teprve 16. března 2020 byl ustaven krizový štáb řízený Romanem Prymulou, náměstkem ministra zdravotnictví. Toho v této pozici posledního března vystřídal ministr vnitra Jan Hamáček.

Mezi nejzásadnější opatření našeho státu v boji s šířením nového typu koronaviru patří:

- 2. března byla postupně přijímána a zpřísnována opatření k omezení rizik přeshraničního pohybu osob (pozastaveny lety z a do Jižní Korey a severní Itálie, namátkové kontroly na hranicích, karanténa pro osoby přijíždějící z rizikových oblastí). Premiér Andrej Babiš kritizoval Itálii, že situaci vůbec nezvládla. Platí 14 denní karanténa pro lidi, kteří se vrací ze zahraničí.
- Počínaje 11. březnem byly všechny základní, střední, vyšší odborné a vysoké školy uzavřeny a to do odvolání.
- Dne 12. března 2020 od 14 hodin byl v ČR na dobu 30 dnů vyhlášen nouzový stav. Jím byla vyhlášena řada mimořádných opatření, zejména omezení volného pohybu. O jeho prodloužení musí jednat Poslanecká sněmovna, která rovněž určí, zda nouzový stav má být i na dále a v jakém časovém horizontu.
- Od 14. března byl zakázán provoz restaurací a obchodů (s výjimkami). Opatření mělo původně platit 10 dní, ale zatím platí do 10. 4. 2020. Je ale předpoklad, že i po otevření budou restaurace muset splňovat určitá hygienická pravidla, mezi které například patří rozestup mezi lidmi 1,5 metru.
- Od 16. března byly, až na výjimky, uzavřeny státní hranice. Výjimku v této věci měli pendleři, kteří jezdí přes hranice za prací do okolních států. Jejich výjimka trvá stále, ale je dost zpřísněna jejich kontrola, aby nákazu nešířili z okolních zemí dále do svého bydliště.

- Dne 19. března byla vyhlášena povinnost nosit roušky zakrývající nos a ústa. Tato povinnost vzedmula i vlnu solidarity, kdy si mnoho lidí začalo šít roušky doma a bezplatně je distribuovat.

Na začátku dubna 2020 bylo v naší republice evidováno více než 3500 nakažených, zotavených bylo již 61 a zemřelých 39. Důležité je zmínit, že zatím žádný pacient nezemřel na samotnou nemoc COVID – 19, ale na komplikace s tímto onemocněním spojené. Jednalo se zejména o chronicky nemocné a starší občany. Jako nejrizikovější skupina byli označeni senioři a tak vláda přijala opatření, aby se zamezilo jejich možnému nakažení, když upravila nákupní hodiny v obchodech, které jsou určeny pro tuto populaci a to vždy od 8 – 10 hodin.

Naše země je na tom, co do počtu nárůstu nemocných, poměrně dobře a náš zdravotní systém to zatím zvládá. Právě z tohoto důvodu byla přijata poměrně restriktivní opatření, která zamezují volnému pohybu osob. To neznamena úplný zákaz vycházení nebo pohybu, ale hlavně zákaz se shlukovat ve velkém počtu lidí. Na konci března 2020 začalo testování tzv. chytré karantény, která je postavena na datech z mobilních telefonů a platebních karet. Samozřejmě, že s chytrou karanténou musí dotyčný souhlasit, tak aby mohlo být co nejpřesněji vytrasováno, kde se nakažený pohyboval. Ukazuje se, k čemu jsou dobré moderní technologie a že nejsou jen primárně používány ke sledování ze strany státu nebo bezpečnostních agentur. Oficiální spuštění této chytré karantény je plánováno na polovinu dubna 2020. Do té doby probíhá její testování v Jihomoravském kraji a bude se průběžně upravovat na základě výsledků.

V naší republice je denně prováděno několik tisíc testů na nový koronavirus. A díky tomu jsme na pomyslné špičce v testování v Evropě. Čím více se testuje, tím více se odhalují nové případy. Dobrou zprávou je, že nárůst nově nemocných není dramatický, tak jako v jiných zemích. Rovněž se začíná zvyšovat počet vyléčených lidí, jak postupně dobíhá doba jejich izolace, která je maximálně 4 týdny, než virus z těla úplně zmizí. Za vyléčeného je považován ten člověk, který má po sobě dva negativní testy, ale i poté je ještě průběžně testován a částečně izolován v domácí karanténě. Za velkou neznámou nyní je, kolik lidí nepocítí žádné příznaky a přesto jsou nakaženi. Tento stav mají zjišťovat namátkové odběry ve velkých městech a zvažuje se i plošné testování v závislosti na vývoji epidemie. I v našich podmínkách má nastupující krize dopady hlavně do ekonomiky a proto se stát snaží pomoci. Zavádí různé druhy půjček, odpuštění záloh na sociální pojištění pro OSVČ, odklad podání daňového přiznání, zavedení ošetřovného pro rodiče, kteří se musejí starat o své děti v době zavřených škol, pomoc podnikatelům v programu antivirus a mnohé další. Je rovněž plánován schodek státního rozpočtu ve výši 200 miliard. Postupně jsou zaváděny další a další věci, tak aby se co nejvíce pomohlo omezené ekonomice, ale i tak je jasné, že dojde k nárůstu nezaměstnanosti v řádu procent, kdy jsou propouštěni lidé z cestovního ruchu nebo pohostinství. Kromě dopadů na ekonomiku bude mít současná krize i sociologické dopady, stejně i psychologické.

Jiří Málek: KE KORONAVIROVÉ KRIZI - CO DĚLAT

Co dělat?

Chtělo by to začít stylově: Evropou obchází strašidlo - strašidlo koronaviru. Pak už ale onen pověstný text je nutno opustit. Ke svaté štvanici na toto strašidlo se bohužel nikdo nespojil, naopak tato nečekaná pandemie ukázala, jaká je realita jednoty, národní, evropské i světové.

Dnes je již skoro jasné, že „koronavirus“ má dva od sebe neoddelitelné a vzájemně provázané aspekty. První je zdravotnický aspekt. Druhý pak jsou ekonomické důsledky aspektu prvního.

Levicově uvažující lidé žijí svými obavami jak o život a zdraví své a svých blízkých, tak také přemýšlejí o blízké budoucnosti. O tom jaký společensko ekonomický život budou žít, jak budou schopni zajistit své materiální i duchovní potřeby.

Je mnoho politických subjektů, které se deklarují jako obránci zájmů „obyčejných lidí práce“. Problémem je, že představy o zájmech a potřebách lidí práce se u různých skupin dosti liší. Zatímco u ochrany zdraví lze říci, že jak většinový názor, tak i představy o postupu jeho ochrany nejsou od sebe výrazně vzdáleny, u té druhé složky je to již nesrovnatelně složitější.

K pochopení vývoje levicového myšlení ve vztahu ke koronavirové krizi je dobré se intenzivně rozhlížet po různých analytických textech a názorech, které z různého pohledu se snaží tuto současnou realitu podchytit. České provenience jich moc není, pokud pomineme obsahově velmi chudé a argumentačně skoro nedotčené články, které obíhají elektronickými médii. I v mezinárodním prostoru není také přebytek dobrých nápadů. Proto je nutné vážit si každého analytického počínu, který je přinesen do našeho levicového prostředí (jako třeba stat' Ingara Soltyho).

V ochraně proti viru, v péči o nemocné a o více ohrožené skupiny je možno se výraznou většinou shodnout na potřebě pomoci, solidarity vzájemné ohleduplnosti a na všech těch krocích, které jsou společensky uznávány v našem kulturním okruhu. Ale i zde je nutný si zachovat kritický pohled. V nemoci a smrti jsme si všichni rovni, ale už zdaleka tato rovnost neplatí v podmínkách, za jakých lze snáze onemocnět či zemřít (viz třeba výše zmíněná analytické Soltyho shrnutí). Zde i dosavadní průběh pandemie ukazuje nerovnosti, které ve svém základu nejsou ani etnické, ani kulturní, ale především sociální. Ti privilegovaní opírající se o své majetky či jiné, především materiální výhody jsou na tom lépe. Mají větší šanci na další život. Ti druzí dnes za své postavení mnohdy platí nejen svým zdravím, ale i životy. Fakta to jednoznačně potvrzují, nicméně různé levicové subjekty to neberou v potaz a snaží se uplatnit svůj pohled na věc jako ten nejsprávnější. Pak to dopadá tak, že zatím nějaký společný levicový přístup, který by kriticky posuzoval především nerovné podmínky v zdravotních předpokladech a hledal nejen příčiny (dnes především v dopadech neoliberálního neohrančeného kapitalismu na společnost), ale hlavně v reálných a realizovatelných představách východiska neexistuje. A ta východiska by měla být ve prospěch těch méně „rovných“ než těch „rovnějších“, kteří desetiletí profitovali z neoliberalismu a přelévají bohatství zdola nahoru. Teď je čas vracet „přeplatky“.

A jak se orientovat v tom, co nás čeká a nemine. Určitě lze psát elaboráty o selhání tu EU (pokud jsem kritický k současné evropské integraci), tu Číny (pokud ji nemám rád), kritizovat vládu, že nejednala s předvídavostí (pokud jsem vůči ní v opozici), kritizovat společenské

uspořádání, jsem-li v kritické opozici k současnému stavu, až již vládne ten, či onen. To vše lze, ale to většinu lidí moc nezajímá. Možná, že podle vlastního zaměření si vyberou četbu takových kritických pasáží, ale obecně působí tato četba spíše jako jejich psychoterapie na špatnou náladu. Oni hlavně chtějí vědět, co bude dál, co bude od nich budoucnost očekávat a jaké jim dá podmínky pro život. A tady celá levice historicky selhává. A co je horší, zdá se, že opakuje chyby, již se dopustila již při exitu z krize 2008, kdy nechala prostor neoliberalní pravici, aby si sanovala dopady krize na úkol většiny „obyčejných lidí“. Ani v českých podmínkách, ani v rámci evropských levicových struktur se dosud nevede v podstatě žádná diskuse o levicové strategii ani taktice, jak se připravit na „novou dobu“. Tu někdo přijde s nápadem, že jediné možné východisko je Nový zelený „úděl“. Jiný se domnívá, že to zachrání nepodmíněný základní příjem, další si myslí (ale raději o tom moc nahlas nemluví), že jediná cesta vede přes revoluci, jiní by vyměnili některé demokratické společenské atributy za větší bezpečí a sociální jistoty atd. Levice má dnes dvě možnosti. První je, čekat jak to dopadne (a pak koukat). Ta druhá, pokusit se formulovat vlastní levicový koncept. Ten formulovat v široké diskusi různých levicových proudů a snažit se pro něj získat i podporu rozhodující části veřejnosti.

Ingar Solty: COVID-19 A ZÁPADNÍ DĚLNICKÁ TŘÍDA

Poznámka překladatele: Předkládaný text odráží určitou diskusi, která se vede mezi levicí o širších politicko společenských souvislostech koronavirové pandemie. Překlad tohoto článku je pokusem tuto mezinárodní diskusi přenést do českého levicového prostředí a přiblížit globální situaci pro domácí čtenáře. Je to důležité i proto, že máme nedávnou zkušenost z "krize 2008", kdy nakonec poraženým v této minulé krizi byla právě dělnická třída, námezdní pracující, tedy ti, na které dopadla plnou silou. Jde o to, aby po deseti letech zájmy sociálně i politicky hendikepovaných, nebyly opomenuty a opět někoho nenapadlo, že by všechny náklady koronavirové celosvětové krize zaplatila právě tato část společnosti. Překlad byl podpořen sítí Transform. Jiří Málek, Transform, Institut české levice

Ingar Solty německý politický spisovatel a novinář, který se zaměřuje na marxismus, socialismus a levici. Je senior výzkumníkem v Nadaci Rosy Luxemburgové.

“Nemocní ... po tom všem tuší, že jsme se nakonec dost rychle nepohnuli...” Stephen King: Svědectví

Šok COVID-19 se potkal s hrozcí ekonomickou recesí Od března 2020 je svět zpět v budoucnosti. Celosvětová finanční krize v letech 2007–2008, která se v září 2008 proměnila v globální finanční krizi, měla být velkým krizovým třeskem, událostí, která se stane jednou za život. A přesto jsme v ní znovu. Spor o ropu mezi Ruskem a Saúdskou Arábií začátkem března 2020, který vedl k poklesu cen ropy a byl zaměřen na americký průmysl frakování, stejně jako hospodářské šoky v důsledku globalizace koronaviru se zdají tím, co způsobuje novou globální recesi. To prohlásilo mnoho ekonomů mainstreamu, jako Kenneth Rogoff a Pankaj Mishra z Harvardu, kteří jsou přesvědčeni, že svět již vstoupil do nové globální hospodářské krize. O několik dní později centrální bankéři, třeba německý předseda Bundesbanky Jens Weidmann, oznámili své očekávání, že recese byla „pravděpodobně již nevyhnutelná“. Většina úvah lidí, ovlivňovaných vývojem krize COVID-19, je vedena jako návrat do „času výkonné moci“ (Gerhard A. Ritter), tj. legislativou výjimečného stavu, obavami, které vyvolává, a ekonomickými opatřeními, která se zdají být reakcí na zdravotní krizi. Tím, že COVID-19 narušil mezinárodní dodavatelské řetězce a vážně poškodil vysoce zranitelnou globální ekonomiku produkce orientované na čas (just-in-time), jasně urychlil přechod do recese, ale přesto existovala tato recese již na konci loňského roku. Růst HDP, kapitálová ziskovost, využití kapacit, objem pracovní doby atd. již naznačovaly nástup recese. V roce 2019 například země jako Německo již zaznamenaly nejnižší tempo růstu od roku 2009, vrcholu světové finanční krize. Navíc hromadné propouštění v globálním automobilovém průmyslu již nebylo pouhým výsledkem zavádění komputelizace nebo přechodu na elektro mobilitu, ale bylo spojeno s propadem hospodářské činnosti. Eric Toussaint má pravdu, když poznamenává, že „špatné zdraví... ekonomiky sahá dávno před první případy koronaviru v Číně a jeho dopadu na světové hospodářství.... [Fed] a tisk hlavního proudu neříkají pravdu, když uvádějí, že [přijátá opatření] jsou navržena tak, aby se zabývala koronavirem“. Přesto zastavování výroby kvůli koronaviru konečně přimělo širokou veřejnost, aby si uvědomila, že svět se vrací ke stavu, kterému v roce 2008 čelil. Ve druhém březnovém týdnu došlo k prudkému poklesu akciových trhů a obchodování bylo dokonce dočasně zastaveno. Od 4. března do 18. března klesl index Dow Jones z 27 091 na 19 899 bodů; německý DAX klesl ve stejném období z 12 128 na 8 442 bodů. V pondělí 9. března 2020 byl nejhorší den na Wall Street od roku 2008, kdy Dow Jones sám klesl o 2 000 bodů. A zatímco pro-labor ekonomové (Pozn. pro-labor politika ve prospěch

pracujících oproti pro-kapitálovému postoji), jako je německý Stephan Kaufmann, požadovali uzavření burz, aby zastavili volatilitu a paniku vyvolanou sestupnou spirálou (podobně jako v Asii v roce 1997 nebo 9/11 v roce 2001), na americkém Wall Streetu rychle požadovali „šok a děsivé stimuly“, aby zastavili ekonomický pád. Ve snaze ochránit jak „důvěru investorů“ tak opětovnou volitelnost se pravicová Trumpova administrativa v USA zpočátku pokusila hloubku zdravotní krize snížit. Brzy se k ní připojila konzervativní vláda premiéra Borise Johnsona ve Velké Británii, která se pokusila o to samé. Podle Trumpa, který oslovil americkou veřejnost v přímém vysílání z Centra pro kontrolu nemocí v Atlantě v Georgii, byl koronový virus jen o něco více než běžná chřipka, což také každoročně způsobilo smrt omezeného počtu lidí s úmrtností 0,1%. Vzácný čas byl ztracen, vzhledem k tomu, že americké zpravodajské služby již zasílaly prezidentovi Trumpovi utajovaná varování, že přichází pandemie. Podobně v Německu domácí výrobci ochranného oblečení pro životně důležitá lékařská ošetření varovali již 5. února německého ministra zdravotnictví Jense Spahna (CDU) před hrozící pandemií a nedostatkem v zásobování, aniž by dostali odpověď. Zatímco exponenciální křivka infekce začala neustále stoupat, prezident Trump oslovoval veřejnost prohlášeními: „Jdeme v podstatě dolů [s koronavirovou epidemií], ne nahoru“; „A to je jejich nový podvod!“; „Nemusím mít dvojnásobná čísla kvůli jedné lodi, která nebyla naší chybou.“; „Bude to pryč.“; „Jen zůstaň v klidu, [virus] zmizí.“ Od poloviny března přešel na: „Vždycky jsem věděl, že to je skutečné, že je to pandemie.“ Pak bylo zřejmé, jak vážná je zdravotní krize. Trump se uchýlil k rasismu a nazval virus „čínským virem“ nebo „cizím virem“, který podnítil rasistické útoky na asijské Američany a refletoval smrtící rasismus, který obviňoval středověkou černou smrt. Židé, cholera z roku 1832 u irských katolických přistěhovalců a ohnisko neštovic v roce 1876 u Číňanů. Mezitím pravicoví experti začali obviňovat demokraty a jejich pokus o impecheament z toho, že zpomalili Trumpovu jinak rychlou reakci na nouzovou situaci. Rasismus hrál roli také v Evropě, když lyžařský průmysl v Rakousku ignoroval skutečnost, že středisko v Ischglu bylo skrytým původem koronaviru v Evropě, a udržoval ho v provozu dalších osm dní, kdy dokonce obviňoval z viru „italského“ návštěvníka i když jiné země jako Island již dávaly turisty do karantény, když přijížděli z rakouských Alp. Obdobně, brazilský krajně pravicový prezident Jair Bolsonaro, který se právě setkal s Donaldem Trumpem, a poté musel být testován na koronavirus, také označil krizi za „fantazii“, a později prosil socialistickou Kubu, aby poslala některé ze svých lékařů, zatímco konzervativní britský premiér Boris Johnson na krátkou dobu dokonce pobavil v národní televizi šílenou libertariánskou představou o imunitě stáda, podle níž by britská populace měla být vystavena a infikována koronavirem najednou, aby se ho „zbavila“. Vzhledem k míře úmrtnosti na koronavirus, která se odhaduje mezi 1 a 5 %, a vzhledem k tomu, že i německá kancléřka Angela Merkelová odhaduje, že až 60 až 70 % populace bude nakonec infikováno, Johnsonův návrh v podstatě činil ve Velké Británii tolerovatelným společensko-darwinistický lidský experiment, potenciální smrt stovek tisíců, možná i milionů starých lidí a lidí s již existujícími předpoklady, skutečná geronticita. V Německu stejný druh „epidemiologického neoliberalismu“ navrhl pravicový libertariánský publicista a lobbista velkých podniků Thomas Straubhaar, zatímco v Nizozemsku se nyní zdá, že vláda tento přístup sleduje, na základě znepokojivě misantropického utilitárního výpočtu, kdy bude (makro) ekonomicky účinnější nechat 40 000 až 80 000 lidí zemřít, spíše než narušit hospodářství masivními opatřeními státu, jako jsou různá omezení. Je docela zajímavé, že v tomto případě to nebyla radikální pravice, která by tuto politiku navrhovala, naopak z tohoto „sektoru“ přišla silná opozice ve formě strany Geerta Wilderse Za svobodu.

Koronavirus se střetává s neoliberalními zdravotnickými systémy

V současné době, kdy křivky nakažených exponenciálně prudce rostou - zejména ve Velké Británii, USA a Turecku - a hrozí zdravotní krize, vidíme, my na Západě, gargantuovskou politiku a selhání plánování co se týče koronaviru, ve srovnání s úsilím Číny, kde se virus poprvé objevil 1. prosince 2019 nebo v Singapuru, na Tchaj-wanu a Vietnamu, kde se věci začaly hýbat. "Čína si koupila západní čas [a] ten Západ promrhal" zmínil New York Times dne 13. března a dospěl k závěru: "Čínští vůdci sice hned na začátku tápali, ale v krátkém čase jednali mnohem rozhodněji v dané etapě, než mnoho demokraticky zvolených vůdců." Experti Světové zdravotnické organizace (WHO) ve skutečnosti oceňují rychlé úsilí čínské vlády, autoritářské, jak ta může být hodnocena, což vedlo i přední německé konzervativní noviny Frankfurter Allgemeine Zeitung (FAZ), aby dospěly k závěru, že „pokusení polovičatých opatření jsou velká, protože nezbytná omezení mobility přicházejí s vysokou ekonomickou cenou. Tato cena však bude navýšena cenou za nedostatečná opatření. Oprašme staré heslo: ‚Učit se od velkého bratra znamená naučit se, jak vyhrát‘. Díky bolestivě drakonickým opatřením se Číně podařilo zastavit šíření viru. Předpovídat, že země bude brzy bezpečnější než zbytek světa, nic moc nestojí“. Skutečně k 19. březnu 2020 Čína nenahlásila ani jednu novou infekci, současně s tím, že počet obětí v Itálii překonal počet obětí „Říše středu“ - a současně se čínská ekonomika znovu rozběhla a pracovníci se vraceli na svá pracoviště. Není to však jen otázkou polovičičích opatření, zda bude Západ schopen přestát bouři COVID-19. Virus zasahuje západní kapitalistické země za nepříznivých podmínek. To lze vidět již v Itálii a Španělsku, o nichž se v polovině března říkalo, že jsou několik dní až dva týdny před zbývající částí Západu, a v něm bude velmi brzy vidět, zda se křivka nárůstu zvyšuje, zda stoupá strmě nebo dokonce strměji než ve dvou jihoevropských zemích. V Itálii a Španělsku způsobil COVID-19 zmatek, protože během „krize eurozóny“, která začala v roce 2010, „fiskální kompakt“ EU přinutil tyto periferní země EU k přijetí přísných úsporných opatření a masivních rozpočtových škrťů ve zdravotnictví. Například podle nejnovějších údajů Eurostatu různá memoranda o porozumění, která trojka (Evropská komise, Evropská centrální banka a MMF) přinutily Řecko podepsat, znamenaly nejen drastické škrty v důchodech a minimálních mezích, ale také způsobile pokles výdajů na zdravotní péči mezi rokem 2011 a 2016 o 22,4 %. Podle Eurostatu výdaje na zdravotnictví v poměru k HDP v Itálii klesly z 9,0 na 8,8 procenta navzdory růstu populace z 59,2 milionu na 60,7 milionu lidí ve stejném období. Tyto krátkodobé rozpočtové škrty v důsledku úsporných opatření byly posíleny dlouhodobou restrukturalizací poskytování zdravotní péče v rámci neoliberalismu, který transformoval systém orientovaný na poskytování veřejných statků na nákladovou operaci, která systémy veřejného zdravotnictví formovala na nedostatečně financované konkurenční kvazi-tržní instituce. Z italského systému veřejného zdraví bylo celkem odčerpáno přibližně 37 miliard EUR, počet nemocnic se snížil o 15 %, počet zaměstnanců - lékařů, zdravotních sester a sociálních pracovníků - se výrazně snížil a počet lůžek snížil se o 70 000 postelí, tj. 17 % z celkového počtu nemocničních lůžek. Elio Rosa píše: „Tato situace znamená, že ve srovnání s průměrem Evropské unie, pěti lůžek na tisíc obyvatel, má Itálie nyní něco přes tři (lůžka)“. Do snížení počtu nemocničních lůžek patřily také postele pro intenzivní péči. V zemi s více než 60 miliony obyvatel a obecně stárnoucí populací byl jejich počet snížen na 5 200. Ještě před koronavirem byly tyto postele z velké části obsazeny. Podobné věci lze říci o jádrovém státu eurozóny, jako je Německo, kde - i přes obecně vyšší výdaje na obyvatele na zdravotnictví - byly privatizovány stovky veřejných nemocnic a veřejné nemocnice uzavírány, kde počet nemocničních lůžek na 100 000 obyvatel klesl z 832 v 1991 až na 602 v roce 2017. V roce 2019 dokonce vlivná Bertelsmannova nadace navrhla uzavření 50 % německých nemocnic. V USA nemá více než polovina okresů k dispozici žádná lůžka pro

intenzivní péči, což ohrožuje více než 7 milionů lidí ve věku 60 a více let. Rozpočtové škrty vedly k uzavření 20 000 nemocničních lůžek pouze v New Yorku. 29 milionů lidí nemá žádné zdravotní pojištění a jejich počet se bude zvyšovat, protože v USA ztráta zaměstnání obvykle také znamená ztrátu zdravotního pojištění (pokud jste nějaké měli). Nyní smrtící nemoc již zajišťuje pro privátní, ziskový zdravotnický průmysl jejich den oslav. Americké farmaceutické společnosti využily krizi ke zdvojnásobení ceny za potenciální léčbu koronavirů a jednotlivci po několika dnech ambulantní léčby COVID-19 dostávali lékařské účty na 35 000 USD. V Británii varovali lékaři před závažnými důsledky škrťů ve financování Národního zdravotnického systému, jenž čelí ve Spojeném království koronavirové krizi. Jak varoval lékař v článku publikovaném v časopise New York Times: „Británie má méně postelí pro intenzivní péči než většina ostatních evropských zemí. Míra obsazenosti je vysoká a každodenně se bojuje o propuštění dostatečného množství lidí, aby se uvolnil prostor pro nové pacienty. I když je k dispozici postel, nemáme sestry, které by ji obsloužily. Desetiletí škrťů a nedostatečného financování nás nebezpečně vydalo na pospas“. Jak zdůraznil Sam Gindin: „Tlaky, které přicházejí s globalizací, udělaly ctnost z omezování, ne-li snižování, rozpočtů na zdravotnictví... Současně výhody ze ziskovosti úspor z rozsahu a specializace... vedly k rozšířeným hodnotovým řetězcům - výrobním strukturám, včetně struktury medicíny, které zahrnují více vstupů z více podniků ve více zemích. Přidejte téměř univerzální obchodní identifikaci jakékoli nadbytečné kapacity se zbytečným plýtváním („štíhlou produkcí“), čímž podceňujete význam určitého stupně flexibility a místní zdravotnické systémy zůstávají zranitelné i při malých přerušeních a chybí jim schopnost čelit neočekávaným mimořádným událostem. Ke globalizaci jako ekonomické kletbě se přidává lékařská kletba, která podkopává domácí schopnost připravit se na potenciální pandemii a reagovat na ni“. Kromě toho soukromá a zisková organizace zdravotní péče zajistila, že se Covid-19 jakoby objevil stejně na prvním místě. David Harvey poznamenal, že: „Společnost Corporatist Big Pharma má malý nebo žádný zájem o neúspěšný výzkum infekčních nemocí (jako je celá třída koronových virů, které jsou známé od 60. let 20. století). Big Pharma zřídka investuje do prevence. Má malý zájem investovat do připravenosti na krizi veřejného zdraví. Miluje navrhovat léky. Čím nemocnější jsme, tím více vydělávají. Prevence nepřispívá k hodnotě pro akcionáře. Obchodní model aplikovaný na poskytování veřejného zdraví eliminoval nadbytečnou schopnost zvládnutí, která by byla vyžadována v případě nouze. Prevence nebyla ani lákavou oblastí práce, která by zaručovala partnerství veřejného a soukromého sektoru... “ Dnes sklízíme výsledky těchto ekonomických opatření. V Itálii, kde vypuknutí koronavirové krize začalo dříve než kdekoli jinde v Evropě, lékaři popsali koronavirus jako „válku“ a „tsunami, která nás ohromila“. Italský systém zdravotní péče nebyl jednoduše připraven na koronavirusovou krizi. V důsledku toho se lékaři brzy ocitli v situaci, kdy si museli vybrat ty, kteří musí zemřít - velmi staré a ty s několika již dříve existujícími problémy - a ty, kteří dostanou respirátory, a proto budou mít šanci žít. Jiní pacienti jsou přímo odkazováni na stacionáře pro paliativní medicínu, tj. kde jsou pacienti posláni na smrt. Po celou dobu sestry a lékaři, kteří vystavují sebe a své příbuzné vysoce infekčnímu koronaviru, pracují v 18 hodinových směnách bez dní volna a nacházejí se na pokraji fyzického a duševního kolapsu. Krematoria jsou v provozu nepřetržitě a rakve se vyrovnávají, podobně jako ve Španělsku, kde ministryně obrany Margarita Roblesová informovala, jak vojenské jednotky pro mimořádné události našly staré lidi „zcela opuštěné a mrtvé“ ve svých domovech. V polovině března šokovaly mezinárodní veřejnosti fotografie italských vojenských konvojů opouštějících město Bergamo a transportujících „nadbytek mrtvol“ z města. Výsledkem je, že se vytvořily čekací listiny pro pohřby, zatímco pravidelné pohřby jsou kvůli karanténě nemožné. V oblasti Lombardie rozšířily místní noviny L'Eco di Bergamo stránky nekrologů z obvyklých 2–3 na 10 z důvodu nadměrných úmrtí a zavedly 150 nekrologů na stránku, přičemž 90 % těchto úmrtí bylo spojeno s koronavirem. Protože lidé, kteří by teoreticky mohli být léčeni infuzemi kyslíku navíc a jinými způsoby léčby, tuto péči

nedostávají, míra úmrtnosti COVID-19 se zvýšila až o 10 procent. Je jasné, že lidé v Itálii neumírají proto, že COVID-19 je tak smrtelný, ale protože neoliberalizace zdravotní péče a úsporná opatření EU je doslova zabíjejí. Z lékařského hlediska jsou drtivou většinou úmrtím, kterým lze předcházet. Mechanismy výběru útočí na srdce pečovatelských pracovníků, jejichž úkolem je zachraňovat životy. Lékaři hlásí „zdravotní sestry se slzami v očích, protože nemohou zachránit všechny“. Jak se události vyvíjejí, a situace se zhoršuje, lidé to prožívají jako noční můry jako v dílech „Svědectví“ Stephena Kinga nebo „Nákaza“ Stevena Soederbergha. „Epidemie,“ píše Anne Applebaum v The Atlantic, pokud jde o zvláštní zranitelnost nefunkčního zdravotnického systému USA, který nechává 29 milionů lidí nepojištěných, „mají způsob, jak odhalit základní pravdy o společnostech, na které mají dopad. Tato už tak učinila a s děsivou rychlostí... Americká dysfunkce je... výsledkem našeho rozděleného systému zdravotní péče, který je jak nejlepší na světě, tak nejhorší na světě a jednoduše není zaměřen pro jakýkoli druh kolektivní národní reakce. Současná krize je výsledkem desetiletí nedostatečného investování do státní správy, podceňování byrokracie v oblasti veřejného zdraví a dalších oblastí a především podceňování hodnoty dlouhodobého plánování.“

Koronavirová krize se střetává s dělnickou třídou

Německá kancléřka Angela Merkelová ve svém vůbec prvním nouzovém celostátním televizním prohlášení ze dne 18. března 2020 uvedla, že „pandemie ukazuje, jak jsme všichni zranitelní a do jaké míry jsme závislí na ohleduplném chování ostatních lidí, a tím také na tom, jak se chráníme prostřednictvím společné akce a společného posilování“. Dokonce i levičáci ocenili Merkelovou za její klidný, liberální a vědecky orientovaný přístup ke krizi, která se zdá být daleko od světa Trumpů, Bolsonarů a Johnsonů. Mnoho lidí také přijalo vábení ve sdělení A.Merkelové o obětech mezi třídami. Konec konců, krize neovlivňuje každého bez ohledu na jeho status a bohatství? A krize nespojuje lidi, zatím co národní vůdci mluví jazykem solidarity? Nezpůsobila krize situaci, kdy by se náhle strany a ideologie zdály irelevantní? Stejně jako většina věcí v životě a stejně jako smrtící španělská chřipka 1918-1919, zranitelnosti během krize mají silné a zřetelné třídní dispozice. Nejviditelnější a nejprůměrnější způsob, jakým sociální nerovnosti ovlivňují kapitalistickou a dělnickou třídu odlišně ve zdravotnické krizi ukazuje nový fenomén „recepčních“ lékařů. Jsou to lékaři, kteří poskytují zdravotní služby pouze bohatým soukromým zákazníkům, kteří si platí za nepřetržitou péči. Během koronavirové krize se bohatí testují na virus i když nevykazují žádné příznaky, dostávají koncentrátory kyslíku, respirační masky atd., zatímco pracovníci, kteří vykazují známky COVID-19, se o to snaží bojovat a zaplatit cenu a kdy testování bylo identifikováno jako jeden z klíčových důvodů, proč byly východoasijské země schopny tuto křivku zploštit. Když se každý musí rozhodnout pro útek místo boje, nejbohatší kapitalisté prostě k tomu mají prostředky, které ostatní nemají. Prchají svým vlastním způsobem. Soukromé tryskové cestování zaznamenalo desetinásobný nárůst. Milionáři, jako gigant Silicon Valley Peter Thiel, který na Novém Zélandu vlastní 477 hektarů půdy, utíká do svého bezpečného domova nebo úkrytu na moři, kde stejná karanténa bude ve srovnání s tím, jak se v ní cítí dělnická třída, pocíťována výrazně odlišně. Nepřímé způsoby, jak třídní a sociální nerovnost určuje dopad zdravotní krize, jsou ještě závažnější. Aby se omezilo šíření COVID-19, západní vlády uzavřely veřejný život - sportovní akce, koncerty, divadla a později také univerzity, školy a zařízení denní péče atd. - s cílem omezit sociální interakce, které by rozšířily koronavirus. Univerzálním cílem bylo „vyrovnat křivku“ nakažení. Západní vlády však do značné míry k tomu nedokázaly poskytnout prostředky. V mnoha západních zemích, s výjimkou států jako Dánsko a Švédsko, bylo „sociální distancování (oddělení)“ do značné míry individualizováno, alespoň zpočátku.

A dokonce i v Dánsku a Švédsku způsob, jakým státy zajistily, že dělníci mohli zůstat doma, velmi zvýhodňoval kapitalistické zájmy. V Dánsku stát žádá společnosti, aby vyplácely pouze 25 procent nemocenské výměnou za vzdání se práva pracovníků na pět celých dnů dovolené, což znamená, že v případě krize, pokud nepřekročí 20 pracovních dnů, má pro zaměstnavatele nulovou cenu, zatímco pracovníci v zásadě platí za nemocenské prostřednictvím svých daní. Ve Švédsku schválila ústřední vláda balíček podpory ve výši 300 miliard korun (ve výši 6% HDP), jenž zahrnul stát, který nyní pokrývá veškeré náklady na veškerou nemocenskou, která je obvykle hrazena kapitálem. V Německu zastavení veřejných aktivit, kvůli obavám z nové velké recese, nezahrnovalo blokování ekonomických činností ve zpracovatelském průmyslu a dalších odvětvích hospodářství, které nejsou přímo spojeny s udržováním potravinářské suverenity. Například německý ministr zdravotnictví Jens Spahn (Křesťanská demokratická strana) prohlásil, že je snazší vzdát se veřejných sportovních akcí a divadelních her, než každodenní práce. Zpočátku jeho vláda jednoduše doporučila pracovníkům, aby přešli na domácí práce – home office („každý může a měl by pomoci zpomalit koronavirus“), i když pro velkou většinu dělnické třídy to není možné, i když ve velkých městech práce stále vyžaduje mnoho pracovníků spoléhajících se na veřejnou dopravu, kde ale (fyzická) blízkost dojíždějících zajišťuje šíření infekcí. A dokonce i poté, co německá vláda 22. března schválila vysoce neodbytná opatření, která by stíhala a těžce pokutovala jakékoli veřejné shromáždění více než dvou lidí, což dává výrazu „společnost tvoří dva, tři jsou dav“ zcela nový význam, žádné omezování výroby zřízené zákonem a nedůležité podniky jsou nadále v provozu. Německá velkoalijní vláda křesťanských demokratů a sociálních demokratů, jež konfrontována s důsledky výpadku přerušovaných mezinárodních dodavatelských řetězců, nové recese a úplného zastavení práce v německém automobilovém průmyslu, zahájila nedobrovolné krátkodobé platby za práci (Kurzarbeitergeld) 60 % předchozího příjmu – 67 % u rodičů s dětmi - jako prostředek k doplnění zkrácené pracovní doby, ochraně pracovních míst a zabránění hromadnému propouštění. Tato opatření znovu zavedla politiky, které byly úspěšně vyzkoušeny během globální finanční krize po roce 2007. Byly také opakovány podobné programy v Dánsku a Švédsku V letech 2009–2010 se úspěch těchto programů projevil ve způsobu, jakým se němečtí výrobci nemuseli zbavovat své pracovní síly a mohli jednoduše znovu zahájit výrobu a znovu využít tržní podíly, když začalo hospodářské oživení. Německá konfederace odborových svazů (DGB) přesto správně kritizovala, že to nestačilo pro pracovníky v odvětvích s nízkými mzdami, která jsou nejvíce zasažena vývojem krize koronaviru. Přesto v obrovském sektoru německé ekonomiky s nízkými mzdami, který zaměstnává jednoho ze čtyř pracovníků, 60 procent nestačí k tomu, aby se na stůl dostalo jídlo a platily se účty. Německá odborová konfederace a odborový svaz služeb Ver.di se proto začaly snažit o rozšíření „Kurzarbeitergeld“ na 90 procent předchozích příjmů. Prekaritní pracovníci, jako jsou samostatně výdělečně činné osoby, živnostníci a majitelé obchodů, nejsou chráněni žádným z těchto opatření, protože se na ně nevztahuje žádná dohoda o kolektivním vyjednávání. Kronavirová krize a výsledné zastavení práce je přímo zasáhlo. Pouze některé země jako Švédsko pokrývají samostatně výdělečně činné osoby poskytováním 14 dnů nemocenské. V Norsku, Španělsku a Itálii nyní existuje platba ve výši 600 EUR pro všechny samostatně výdělečně činné osoby a osoby na volné noze, které spadají pod tzv. Daňové kódy „Partita IVA“. Nejhorší to mají lidé v tzv. gig ekonomice (Pozn. překl.: práce na smlouvu, něco jako švarc systém). V Itálii nemají pracovníci v neformálním hospodářství nic, včetně 2 milionů pracovníků, kteří byli dříve zaměstnáni jako služební, pečovatelé o seniory a poskytovatelé péče o děti (z nichž devět z deseti jsou ženy a přibližně 7 z 10 jsou přistěhovalci), kteří jsou nyní propuštěni návratem svých zaměstnavatelů do jejich soukromých domácností. Obecně řečeno, chudí lidé byli zasaženi nejhorší situací, protože minimální úspory vyschly a charitativní polévky, jako je německý Tafel, se rychle uzavřely, což okamžitě vytvořilo situaci všeobecné potravinové nejistoty. Proto, ve snaze připomínající svépomocné iniciativy dělnické

třídy před 2. světovou válkou, začali členové DIE LINKE sami vytvářet polévkové kuchyně. Kdo ví, jestli nakonec ani neuvidíme návrat rad pracujících organizujících sociální infrastrukturu tam, kde ji stát neposkytuje? V jiných západních státech je situace ještě horší než ve střední Evropě. Ve Spojených státech odmítli největší zaměstnavatelé uzavřít své podniky a poskytnout svým zaměstnancům nemocenské. Zde strukturální omezení nepřerušitelné akumulace kapitálu v kapitalismu zde staví pracovníky před hroznou volbou mezi vypuzením a možným hladověním. Jak správně uvedl Mark Bergfeld z celosvětové unie UNICARE: „Problém je, že kultura ‘presentismu’ (Definováno jako problém pracovníků se sníženou pracovní schopností) přenesl na pracovníky zátěž rozhodnutí - což často znamená, zase jít do práce, když by měli zůstat doma.“ K největším „společnostem, které upřednostňují zisk před veřejným zdravím“, patří McDonald’s s 517 000 zaměstnanci, Walmart s 347 000 zaměstnanci, Kroger s 189 000 zaměstnanci, Subway s 180 000 zaměstnanci, Burger King se 165 000 zaměstnanci, Pizza Hut se 156 000 zaměstnanci, Target s 151 000 zaměstnanci, Marriott s 139 000 zaměstnanci, Wendy’s se 133 000 zaměstnanci, Taco Bell se 124 000 zaměstnanci, General Dollar s 109 000 zaměstnanci, Applebee’s s 99 000 zaměstnanci a Dunkin’ Donuts s 97 000 zaměstnanci. To vše se děje v situaci, kdy podle zprávy Federálního rezervního úřadu z května 2019 o ekonomické prosperitě amerických domácností v roce 2018 nemohlo 40 procent Američanů zvládnout mimořádné výdaje ve výši 400 USD, aniž by si půjčilo peníze; kde, jinými slovy, téměř polovina populace je jednu výplatu od bezdomovectví. Zatímco bylo hlášeno, že pracovníci Starbucks prosili své firemní nadřízené o uzavření obchodů, Trumpova administrativa zpočátku oznámila pouze jeden program zaměřený na poskytování pomoci dělnické třídě. To zahrnovalo zasílání vládních šeků, které mají dosáhnout maximální výše 2 000 USD. To samozřejmě souvisí také s touhou Trumpa být znovu zvolen. Ze zřejmých důvodů jsou přímé platby od vlády populárním způsobem, jak to zajistit (George W. Bush sledoval stejnou strategii). Dne 17. března 2020 ministr financí USA Steven Mnuchin oznámil, že první šeky „ve výši nejméně 1 000 \$“ by měly být odeslány do konce dubna, druhé šeky by měly následovat v květnu. Není třeba říkat, že tato částka neumožňuje pracovníkům zůstat z práce doma a platit své účty. Téměř nemocenská pro všechny pracovníky a moratorium na nájemné, platby za služby, hypotéky, studentské dluhy a splátky dluhů z kreditních karet (které dosud stanovila pouze Francie), nemohou zajistit, aby se dělnická třída dokázala dostat z této krize. Ve světle tohoto kontextu proto poražený americký prezidentský kandidát Bernie Sanders požadoval měsíční platbu 2 000 USD do každé americké domácnosti, aby pracovníci mohli zůstat doma a zabránit ve Spojených státech milionům nadměrných pandemických úmrtí. Mezitím američtí miliardáři dokonce šli tak daleko, že požadovali ukončení i omezených ustanovení o zdravotní péči ze strany Trumpovy administrativy, aby se pracovníci vrátili do práce navzdory nadměrným úmrtím, které by to znamenalo. A multimilionář a poražený demokratický soutěžící v primárkách Michael Bloomberg zveřejnil zprávu o propuštění svých bývalých zaměstnanců poté, co je informoval, že byli vystaveni koronavíru a do konce měsíce je nechal bez zdravotního krytí.

Mimochodem, pokrytectví americké politiky a jejího systému dvou stran se během toho plně odhalilo. Myšlenka posílat šeky všem americkým pracovníkům byla také šířena mezi vůdci demokratické strany, ale Nancy Pelosi své odmítnutí podpořila ve prospěch means-testing (Prověřování, zda má jednotlivec nebo rodina nárok na pomoc a zda si nemohou pomoci sami). Tato výhrada byla později podpořena vůdcem senátní menšiny Chuckem Schumerem (D-NY). Protože návrh pochází od prezidenta Trumpa, bude v den voleb v listopadu moci říci, že se postavil za dělníky, zatímco demokraté by to neudělali, i když provedl nejhorší útoky na dělnickou třídu omezením sociálních programů a roztrháním gigantického celku v státním rozpočtu jeho osekáním sazeb daně z příjmu korporací a téměř nerentabilních daní pro kapitál a superbohaté. V Kanadě se pravicová provinční vláda v Ontariu nečinila lépe. Namísto vyplácení pracovní neschopnosti pro všechny pracovníky, její reakce na krizi znamenala

„umožnit“ pracovníkům vzdát se nároku na získání lékařských doporučení k neplacené dovolené. Ve Velké Británii trvala konzervativní vláda dlouhou dobu, než rozšířila nemocenské na všechny pracovníky, na izolaci i když nebyli infikováni koronaviry. Vzhledem k tomu, že částka placená vládou byla pouze 94 GBP týdně, znamenalo to v podstatě to, že lidé budou muset pokračovat v práci, dokud nebude existovat moratorium na výše uvedené náklady. Teprve když vyšlo najevo, jak vážná je zdravotní krize, vláda změnila směr. Kancléř státní pokladny Rishi Sunak oznámil dalekosáhlé opatření, že všichni pracovníci neschopní pracovat během krize koronaviru dostanou až 2 500 GBP měsíčně. Obecně lze říci, že tato opatření, nebo spíše tato relativní vládní nečinnost v době krize, způsobila, že globální dělnická třída je nesmírně zranitelná. V současné krizi je jasné, že to nejsou bankéři, správci hedgeových fondů nebo právníci, ti jsou „příliš velcí, aby padli (too big to fail)“. Spíše se jedná o pracovníky na farmách, u pokladen supermarketů, o popeláře, lékaře, zdravotní sestry, pomocníky osobní péče a kurýry, kteří se snaží zajistit si potravinovou nezávislost a poskytování zdravotní péče. Pokud nyní vládnoucí elity rétoricky poukazují na „systémový význam“ dělnické třídy, není jasné, že takové „uznání“ se promění v materiální odměnu. Jsou to zejména pokladní supermarketů, kteří nesou tlak kolektivního duševního stresu, který koronavirová krize způsobila, když zákazníci bojují o nudle, rýži a toaletní papír a nepřijímají, že nesmí vyčistit celé regály atd. A vedle záchranářů, letušky, policisté a policistky, holiči, pečovatelky o děti, služebné, domovníci a mnoho výrobních pracovníků, jsou tyto segmenty dělnické třídy a jejich starší a nemocní rodinní příslušníci nejvíce ohroženi koronavirem vzhledem k tomu, že jsou vystaveni chorobám a/nebo jejich blízkostí ostatním lidem v zaměstnání. Kromě toho nedostatek nemocenských dávek a moratoria na pravidelných účtech jednoduše donutil velké zástupy pracovníků, kteří nemohou pracovat z domova, chodit každý den do práce, aby zůstali nad vodou. To samozřejmě znamená, že „vyrovnávání křivky“ se stává iluzí. Ohrožuje dělnickou třídu smrtí, protože to jsou dělníci, kteří jsou na frontě koronaviru. Ve své slavné eseji o otázce bydlení se Bedřich Engels jednou zmínil o epidemiích: „Kapitalistická vláda si nemůže beztrestně dovolit potěšení z epidemických nemocí mezi dělnickou třídou; následky zpětně padnou na ně a anděl smrti v jejich řadách zuří stejně nemilosrdně jako v řadách dělníků.“ V současné konjunkturu je to teoreticky pravda, ale ne v praxi. Pracovníci tím, že chodí do práce, riskují infekci, a kteří riskují nakažení svých starších a nemocných příbuzných. Jsou to oni, kdo obvykle postrádají jak větší domy se zahradami, tak prostředky, aby odešli, aby to všechno přečkali ve většině nedotčených turistických střediscích. Jsou to tedy pracovníci, kteří jsou vystaveni mnohem většímu riziku stresu, manželských sporů a domácího násilí (uváděno jako hrozný vedlejší účinek italského prostředí). Jsou to také ti, kteří jsou nuceni chodit do práce, když jsou jejich děti mimo mateřskou školu a mimo školu, a proto se často nemohou zdržet vystavovat své starší příbuzné, důchodce kontaktu se svými dětmi. Jsou tedy nuceni se rozhodnout, zda nebudou pracovat a budou vystěhováni, nebo chodí do práce a riskují usmrcení svých starších příbuzných buď infekcemi, které přinesou domů, nebo tím, že je infikují jejich vlastní děti.

Dosavadní reakce pracujících tříd

Dělnické třídy Západu tuto nepřijatelnou situaci jednoduše nepřijaly. V Německu byly odborové organizace úspěšné při rozšiřování nedobrovolných krátkodobých plateb práce (Kurzarbeit) ze strany vlády ze 75 na 97 % předchozího čistého příjmu. V německém potravinářském průmyslu, jednom z klíčových odvětví s nízkými mzdami, který krize zasáhla nejvíce, odborové nevládní organizace a zaměstnavatelé zařídili 90% výplatu krátkodobé mzdy za práci se zpětnou platností k 1. březnu 2020. Vzhledem k tomu, že z kolektivního vyjednávání těží pouze 47 % německých pracovníků, nejnáročnějším třídním bojem je boj, který nutí vládu

A. Merkelové zvýšit zaručené příjmy na 90 % pro všechny pracovníky, aby ochránili nejslabší a nejchudší segmenty německé dělnické třídy. V Norsku již pracovníci získali podobné příjmy.

V jiných zemích se pracovníci uchýlili k stávkám “divokých koček” (jsou to divoké stávky, které probíhají spontánně bez odsouhlasení pracovními kolektivy nebo vedením, často v rozporu se zákony). V Itálii k takovým stávkám došlo ve Fiatu prostřednictvím loděnic v Ligurii v severní Itálii, ocelářských dělníků na jihu a také v leteckém a kosmickém průmyslu se snahou přimět vlády k vyjednávání s odborovými svazy. Ve Španělsku k divokým stávkám došlo u Mercedesu a Iveco, zatímco u Volkswagenu odbory odmítly pokračovat ve výrobě. V USA dělníci v továrně Fiat-Chrysler v montážním závodě Sterling Heights v Michiganu stávkovali poté, co se dozvěděli, že někteří z jejich spolupracovníků byli v karanténě kvůli koronaviru. V Detroitu stávka řidičů autobusů zajistila, že jízdné „nebude vybíráno po celou dobu koronavirové krize“. A v New Yorku se pracovníci v kavárně začali organizovat, když museli čelit nemožné volbě, buď pokračovat v práci a infikovat sebe, nebo se prohlásit za nemocné, ztrácet základní příjem a riskovat bezdomovectví. A ve skladu Amazon v DCH1 v Chicagu se rozhněvaní a odhodlaní pracovníci organizovali a bojovali za odstávku s plnou mzdou za směny, což ukazovalo zaměstnancům Amazonu po celé zemi, jak lze vyhrát placené volno (PTO).

Velikost a dynamika bojů těchto pracovníků se pravděpodobně posílí se zesílením koronavirové a hospodářské krize. Současně skutečnost, která se musí objevit ze zoufalství, ukazuje, jak nepravděpodobné bude „zploštění křivky“ a jak je pravděpodobné, že rodiny pracující třídy budou trpět koronavirovou krizí a ponесou většinu břemene. V komentáři v Jacobin o italském rozhodnutí konečně pokročit vpřed se zablokováním ekonomiky David Broder zdůrazňuje, že „krize nápadně ilustruje, že se nás veřejné zdraví týká všech - tváří v tvář šíření COVID-19 nikdo není opravdu bezpečný, pokud nejsou všichni. To však neznamená, že všichni čelíme této krizi jako sobě rovni. Zaměstnavatelé se budou stále snažit avydělávat a pracovníci v závislosti na příští výplatě budou muset pracovat, pokud stát nezasáhne, aby zajistil, že toto nebudou muset dělat“. To bude záviset na organizační kapacitě a kreativní politické strategii dělnické třídy, aby si zajistila ochranu pracovních míst a veřejného zdraví pro svou vlastní – a i pro společenskou – potřeby zdravotní péče.

Překlad: Jiří Málek

Jan Campbell: KORONAVIRUS A BUDOUCNOST

Úvod

Dostávám otázky, kdy, co a jak bude po pandemii strachu z koronaviru. Čtu v mediích, která si zaslouží darovat jim čas, nebo ho s nimi tratit (protože můj nikdo koupit nechce nebo mu to není dovoleno) podobné otázky a odpovědi expertů. Bohužel jsou otázky a proto i odpovědi již kvůli formulacím většinou nesprávné a matoucí. Ve výsledku se umocňuje spekulace, naděje a iluze, že s pomocí peněz se dá to nejhorší z následků řešit, zmírnit nebo odložit na lepší časy. Ty ale nepřijdou, pokud nechopíme, že koronavirus není černá, ale bílá labuť.

Historie lidstva a pandemie strachu dokázaly obsah citátů Lenina. 150. výročí narození (22.04) se pravděpodobně nebude připomínat v mediích, proto cituji: *Je pravda, že svoboda je vzácná - tak vzácná, že musí být přidělena. Svoboda v kapitalistické společnosti zůstává vždy stejná jako v starořeckých republikách: svobodou pro majitele otroků. Chceme-li zničit národ, musíme nejprve zničit jeho morálku, a padne nám do klína jako zralé ovoce.*

Leninův intelektuální vzor, filozof a představitel německého idealismu *Georg Wilhelm Friedrich Hegel* (1770 – 1831) to vyjádřil jinými slovy ve svém objevu dějinnosti: *Svět není neměnné, stálé uspořádání, nýbrž jedno nesmírné dějství, v němž světový duch hledá cestu sám k sobě, dokazoval, že v lidstvu se uskutečňuje svoboda a rozum vesmíru tím, že roste lidské uvědomění a schopnost přetvářet svět.* Jinými slovy: Tomu, co jest, nelze rozumět jinak než jako procesu, změně, vývoji, pokroku, cestě k dokonalosti, případně i zápasu protikladů. Tuto myšlenku převzaly postupně mnohé vědy: jazykověda, právo, sociologie, ale také např. biologie, antropologie a kosmologie. Subjekt – substanciální začátek lidského rozumu se stal pramenem metodologie revolučních přeměn. Jaké přeměny mám na mysli? Uvedu tři příklady pro snazší pochopení současných složitých procesů.

Křesťanství a Ateismus – Platon - Lenin

Lékař – chirurg a teoretik toho, co se pravděpodobně česky nazývá *chirurgie hnisavých onemocnění* Arcibiskup Luka - Valentin Felixovič Vojno-Jasenecký (1877 – 1961), přesvědčený křesťan nikoho nenutil následovat jeho víře. Byl přesto lživě obviněn, a proto strávil 11 let ve vyhnanství, aby mohl být v roce 1946 rehabilitován a vyznamenán Stalinovou premií. Během několikrát opakovaného zatčení a obvinění z tmářství, zpátečnictví a neporozumění podstaty revoluce byl vyšetřujícím policistou tázán: *Vy, vážený chirurg, vidíte při pitvě duši člověka?* Luka odpovídal: *Ne. Já také nevidím při pitvě ateisty jeho ateismus a revoluční optimismus.* Rozumí se samo sebou v diktatuře, že Luka byl odsouzen. Odpověď Luky ale dokázala u soudu vítězství ducha nad rozumem. Potvrdila současně i jeho vítězství v kontextu historie teroru, existence hluboce věřících a větu v závěru posledního příspěvku autora z 15. 04. 2020, Ciolkovskij – Čiževskij – Pandemie: *Víra, kterou přijímám pod tíhou důkazů a která je vynucená strachem či autoritou, není víra.*

Není náhodou, že vrstevník Lenina *Vladimir Sergejevič Solovjov* (1853 – 1900), vlivný filozof, univerzitní učitel, mystik a blízký přítel F. M. Dostojevského, jehož myšlení ovlivnilo mimo jiné i prezidenta T. G. Masaryka, srovnával drama ruské vládnoucí elity s dramatem Platona. Ukázal na pozadí případu Sokrata zneužití moci aristokracií Atén proti demokratické svobodě člověka, hřešení a rozkladu mládeže. S pomocí technologie plutokratického hlasování byl

Sokrates odsouzen k smrti v přítomnosti svých žáků. Aktualita příkladu je očividná: Jakmile se podlé chování transformuje do legitimního a vzdálí se od přirozeného práva národa, následuje katarze. Logos – řád Vesmíru byl narušen podlou mocí.

Lenin věděl i od svého soupeřníka Trockého, že *Všechny revoluce ničí tradiční společnosti se dělají na Wall Street*. V kontextu *Wall Streetu* a jeho historického konání byl a je pracující lid vnímán i dnes jako darebný a mizerný. Platí staré přísloví: Podle sebe soudím tebe. Wall Streetem & Co charakterizovaný člověk nikdy neznamenal a ani dnes neznamená nic jiného, než lidský odpad. Zmiňuji se o lidském odpadu, protože Wall Street & Co a všichni anglosaští vůdci vždy hodnotili a hodnotí Slované, k nimž patří i Rusové, jako válečné družiny bývalé komunistické internacionály nasazené v první řadě boje. Odpad, i lidský život mají svoji cenu a hodnotu. O nich psal 17.4 Ladislav Žák - *Cena a hodnota života..., ale co je vlastně život...?!?* Problém je v tom, že nevíme, co je život, i když existuje bezpočetné množství vysvětlení. Za to víme, co se do dnes dělá s odpadem všeho druhu.

Problém odpadu vybízí k zamyšlení. Pro vědouce více než je průměrný dnešní maturant, zlato představuje například slepičí odpad. Ví-li člověk něco o jeho složení a zhodnocení po zpracování patřičnou technologií a má-li peníze nebo k nim dostup bude bohatnout, druzí budou závidět, někteří objeví přirozenou zvědavost. Jedno řešení problému lidského odpadu definovaného etnicitou nám demonstrovali nacisté. Protože žijeme v jiné době a víme, že nikdy nevstoupíš do téže vody, nacismus se veřejně nepodporuje. To ale neznamená, že lidský odpad a nacismus neexistují. Problém je v tom, že každý nezpracovaný odpad představuje skrytou bombu a proto nebezpečí pro prostředí a člověka. Nabízí se otázky: Jak dlouho může být bomba skryta, aniž by explodovala? Existuje ekologická, efektivní a ekonomická metoda a technologie zpracování odpadů, včetně lidského? Uvědomují si elity a veřejnost, že kolaps je pouze přechodová fáze před koncem? Jaké jsou příčiny růstu mandatorních výdajů státu, které před sto lety byly cca 10% a dnes téměř 80% rozpočtu? Uvědomují si elity, rodiče a vedoucí výchovných a vzdělávacích zařízení, že absolutizace individuální svobody nenávratně vede ke ztrátě suverenity a existence státu? V čem je příčina současného řetězce krizí a jak je řešit, když označujeme systémovou krizi civilizace jako krizi situační? Následující zamyšlení nabízí jednu z cest, na které je možné dojít k řešení.

Memorandum o národní bezpečnosti USA – NSSM 200 z roku 1974, Příkaz Putina (29. 01. 2015) a Projev Putina v OSN (28. 09. 2015)

Všechny dokumenty jsou veřejně dostupné, proto je nebudu podrobně komentovat. Jsou důležité i pro pochopení pandemie strachu z koronaviru, možností řešení následků a představení si budoucnosti. Člověku se znalostí práce analytika zmíněné dokumenty popisují příčiny krize, nebezpečí, následky jejich ignorování a připomínají: Podívej se do historie!

Nepřipouštíme si veřejně, že současná krize představuje hlubokou krizi civilizace, která si vybrala cestu vysokých technologií. Francouzský spisovatel a výtvarník pocházející z rodiny židovských přistěhovalců z Maďarska *Jean Marcel Adolphe Bruller* (1902–1991) známý pod pseudonymem *Vercors*, je znám v ČR pravděpodobně svým nejznámějším dílem - *Moře mlčí* (1942). Tato psychologická studie o francouzské rodině donucené ubytovat německého důstojníka byla zfilmována v roce 1949 a představena v Karlových Varech na MFF 2012. Vercors se účastnil kongresu PEN Clubu v Praze v roce 1938, byl šokován Mnichovskou dohodou, po níž se stal politicky aktivním. Jako člen *Světové rady míru* popsal následky nově zapuštěného hospodářského modelu po ukončení války, založeného na konzumu a neracionálním zneužívání přírodních zdrojů. Mlčení, které dominuje celému dění filmu se podobá mlčení o příčinách krize naší civilizace a informačního tsunami. Němčina rozlišuje mezi *beschaefligt* (tvořící hodnoty) a *geschaefligt* (tvořící stress, chaos nebo dokonce ztráty).

Poválečný hospodářský model tzv. udržitelného růstu je podmíněn dostatkem energetických zdrojů, zapojením všech států do formálně transparentního vědecko – výzkumného vývoje, konzumem a využitím přírodních a lidských zdrojů. Problémy, které sebou přinesl hospodářský model, jsou komplexní: 1) Vůdcovství ve světě se zabezpečuje technologickým prvenstvím s pomocí vojenské síly. 2) Vojenská kolonizace byla zaměněna na kolonizaci technologickou, přičemž koloniemi se staly i tzv. vyspělé státy. 3) Příroda a život na planetě za celou svoji historii spotřebovaly cca 200 miliard tun kyslíku. Naše civilizace spotřebovala pouze od konce druhé světové války minimálně to samé, ve skutečnosti asi více.

Uvedené tři problémy z mnoha dalších formulují otázky spojené s naší budoucností. 1) V čem je smysl technologických revolucí, jestliže si můžeme vypočítat, že naše civilizace nemá ani 200 let k pokračování, nedojde-li k radikální změně směru vývoje společnosti? 2) Jak řešit demografickou výzvu, když tzv. zlatá miliarda + vyspělá ČLR + Indie (v případě podobné potřeby zdrojů jakou má zlatá miliarda) nezvratně vedou ke kolapsu života na Planetě, v nejlepším případě k návratu do staré formy společnosti? 3) Jak můžeme vyřešit antagonismus, tj. koncept neustálého boje nesmiřitelných protikladů ve vztahu civilizace – příroda, Západ – RF – ČLR – Indie a další? Všeobecně platnou odpověď a mír na světě nabízejí přírodě-podobné technologie na bázi „jednotného vědění“, na nich zrozený nový hospodářský systém a zvýšení a rozšíření citlivosti člověka i jím konstruovaných produktů.

Jak se věci mají

Zjednodušený a srozumitelný popis nabízí příklad z moderní historie válečného a poválečného období od roku 1945. Co mám na mysli?

Kdyby SSSR pouze vyhrál válku, což byl jeho taktický cíl a USA měly stejný cíl (ukončit válku) mohli bychom žít dnes v míru. Nikomu by nepřišlo do hlavy přepisovat historii, bourat sochy, (doposud beztrestně) zneužívat nouzový strach a rozeštvávat národy. Protože však USA svrhly v poslední fázi války (6. a 9. srpna 1945) atomové bomby na Hirošimu a Nagasaki, což představovalo strategický cíl USA, musel také Stalin definovat strategický cíl SSSR. Jinými slovy: Atomová bomba zformulovala novou strategickou výzvu a určila priority. Antagonismus ve vztahu SSSR – USA zrodil nové hospodářské systémy, nové trhy, nové vědecké obory. K nim a novým prioritám dnes patří bio-nano- a podobný výzkum, včetně lidského mozku.

Dnes víme, že jeden lidský mozek spotřebuje něco mezi 10 – 30 Watt energie a je konkurence schopný s jakýmkoliv super-komputerem potřebujícím ke svému výkonu desítky megawatt. Již toto srovnání dokazuje obrovskou hloupost člověka, pýchu, neochotu přiznat zákony přírody a zneužívání přírodních zdrojů. Neočekávat od přírody zpětné vazby a nepřipravovat se na ně reagovat nedovoluje staro-nový fenomén doby: mírovými prostředky neřešitelná krize tzv. politických elit a jejich slouhů v absolutní většině států světa. Především po ukončení druhé světové války, kdy propadli kouzlu moci, peněz a konzumu.

Elity slepě přebírají koncepty privátních společností lineárně rozvíjejících technologie bez kontroly a regulace státu, bez zdůvodněné opravdové potřeby společnosti. Konají tak v páru s vědou s převážně privátně financovaným výzkumem na principu grantů a klasterizace. Přebírané koncepty nedovolují krátkodobě myslícím politikům, vědcům a mezi-oborním specialistům formulovat strategické cíle států. Elity si následky klasterizace neuvědomují, nebo je utajují před veřejností. Přitom je nutné si uvědomit, že klasterizace podporuje růst deficitu profesionální etiky a morálky, umožňuje žít a pracovat bez osobní odpovědnosti, cestovat na konference a stáže a dávat najevo svoji výjimečnost. Nelze ji proto ignorovat.

Zničení národní vědecké periodiky a národního hodnocení, a slepé převzetí systémů Scopus a podobných citačně-hodnotících prostředků ovlivňuje vědecký potenciál státu a výběr kádrů.

Analýza uvedených skutečností potvrzuje, že věda a politické elity se koncentrují na řešení taktických, ne strategických cílů. Není lepšího důkazu než sledovat boj s pandemií: flikování děr bez strategie a strach. Elity si neuvědomují, že budoucnost státu a materiální zhodnocení výsledků vědy a výzkumu nemohou být zabezpečeny veřejně dostupnou informací všeho a všech účastníků, včetně personálních rezerv v prostředí, které ne spolu-kontrolují, a ve kterém hrozí nebezpečí jednostranného vlastnictví, kontroly a využití technologií hegemonem USA, schopným přeplatit vše a zabezpečujícího si své politicko – hospodářské a nikde nedefinované národní zájmy vojenskou mocí a hrozbami.

V kontextu uvedeného doporučuji studium dvou dokumentů a výroku. 1) Memorandum o národní bezpečnosti USA – NSSM 200 z roku 1974. 2) Prohlášení prvního prezidenta SZO-WHO (1948 – 1953), vojenského lékaře *George Brock Chisholma* (1896 – 1971). Ten již 1934 předpověděl druhou světovou válku, a nechal se slyšet jako prezident SZO: *To achieve One-World Government, it is necessary to remove from the minds of men their individualism, their loyalty to their traditions and national identification*'. Tím řekl vše, co platí i dnes.

Problém je o to perverznější, že USA se neangažují finančně ani organizačně v žádném velkém mezinárodním vědeckém programu (např. CERN, XFEL, FAIR). USA mají ale své zástupce ve všech kontrolních a dozorčích orgánech institucí, prakticky financovaných ze státních rozpočtů států tzv. spojenců - slouhů. Bezrizikovým odkupem vybraných výsledků práce a nabídkou amerického pasu nebo tzv. zelené karty talentům, USA získávají vlastnictví a kontrolu nad využitím nejnovějších technologií a vědeckých poznatků. Ty se dnes v absolutní většině orientují na vše živé a mají dvojí použití: občanské a vojenské.

Hranice mezi nimi je zamlžená, dnes většinou již neexistující. USA v učebnicovém příkladu využití mezinárodní spolupráce bez války tak oslabují své konkurenty z Evropy, RF, ČLR, včetně EU, tím i ČR, a nahrazují vojenskou okupaci, okupací technologickou. V tomto kontextu, a protože existuje zmíněné nebezpečí jednostranného vlastnictví, kontroly, použití, ale i zneužití nových technologií je potřeba hodnotit konflikt mezi USA, RF a ČLR. Samozřejmě i řešení antagonismů ve vzájemných vztazích a k přírodě, a v neposlední řadě i problém koronaviru a dalších, které zákonitě přijdou dříve, než je nám líbo.

Na co míří strategický výzkum

Všeobecně platí, že vědecký vývoj jde směrem k využití, přírodě-podobných technologií, na nich zrozenému novému hospodářskému systému a rozšíření citlivosti člověka a technologií. Integrace nových vědeckých a mezi-disciplinárních oborů, konvergentní výzkum, výzkum aditivních technologií v medicíně, bioenergetice, včetně získávání energie z metabolických procesů živých organismů a s ním neoddělitelně spojené specifické neveřejné vzdělání (protože veřejné s inflačním počtem humanitárních oborů je nepoužitelné), definují strategické cíle všech velmocí dneška a zítřka.

Problém a výzvy představují dvě nebezpečí: 1) Identifikovaná a představitelná vlastní přírodě a přírodě – podobným technologiím. 2) Neidentifikovaná a těžko představitelná, neexistující v přírodě a tvořená nepokorným člověkem s deficitem profesionální etiky a morálky. K těm neidentifikovaným s těžko představitelným nebezpečím a následky patří především ta, která vznikají z možnosti vstupu člověka do evolučního procesu.

Není tajemstvím existence biogenetické umělé molekuly jako nositele posílení imunity, a současně i jako nositele jejího oslabení. Nositel a jeho funkce mohou být etnogeneticky a jinak orientované. Koronavirus se musí posuzovat v kategorii biogenetiky. Protože existuje téměř absolutní deficit důvěry mezi státy s neslučitelnými systémy a konkurenční boj na život a na smrt mezi nimi, nelze nic vyloučit při hodnocení z něho vyplývajících rizik.

Hodnocení koronaviru, což je název celé rodiny virů, by mělo začít otázkami: Kdy a Kde? Co? – se událo, děje a má být v budoucnosti dosaženo). Jak? (se toho dosáhlo nebo může dosáhnout). Proč? – byla a je vybraná metoda tou nejlepší. A jako poslední: Komu to sloužilo, slouží a má sloužit v budoucnu? Uvedené a další otázky je nutno klást ke všemu co je dostupné a představitelné. Je to obrovská práce, jak indikuje následující neúplný výčet:

Povolení prezidenta Trumpa z 2017 k vývoji virů dvojitého použití, založení fondu pandemických obligací PEF Světovou bankou, analýza symbolů titulní strany *The World in 2019* (časopisu *The Economist*), vývoz testovacích souborů z Itálie v 2019 americkým vojenským letectvem, článek časopisu *Nature* z 12. 11. 2015 o viru mutantu vzniklého zkřížením povrchového bílku SHC014 s virem SARS odebraného z dýchacího orgánu čínského netopýra, vyjádření editora časopisu *Nature* z března 2020 k článku z roku 2015, historie VERO 6, technologie zpětné genetiky... Ale i utajovaná činnost biolaboratoří USA s exteritoriální ochranou v Gruzii, Ukrajině, Ázerbájdžánu, Gruzii, Kazachstánu, Kyrgyzstánu, Moldávii, Turkmenistánu, Uzbekistánu atd. včetně předání kolekce patogenů USA těmito státy po rozpadu SSSR... Ale i důvody uzavření biolaboratoře USA v Indonésii po té, co USA odmítly dát informaci vládě, důvody k prohlášení francouzského laureáta Nobelovy ceny za fyziologii a lékařství 2008 a spoluobjevitele viru HIV *Luc Montagnier* (1932) v *Le Parisien* o tom, že současný virus je produktem z laboratoře... a v neposlední řadě uvědomění si, že krytí vojenského výzkumu USA institucí NIH (Národní institut zdravotnictví) odpovídá přesně doporučení zmíněného memoranda (Memorandum o národní bezpečnosti USA – NSSM 200 z roku 1974). V něm se doporučuje klamat veřejnost a státy. Nebudu pokračovat v seznamu materiálů nezbytných studovat vládním a bezpečnostním agenturám a vracím se zpět k jednomu ze základních problémů biogenetiky.

Ten spočívá v tom, že v laboratoři lze mnohé testovat a zjistit, nikdy však nelze zcela zjistit rozsah a kvalitu působení molekuly umělé nebo přírodní, geneticky zmanipulované ve vnějším prostředí. Tato skutečnost může v případě genetické manipulace potvrdit princip bumerangu. Ten nás čeká při používání GMO. Bumerangu se báli představitelé jaderných mocností, a proto došlo k dohodě. Jestliže jaderný proces vyžaduje obrovské investice do nemovitostí a zařízení, biogenetika a jí podobné lze umístit, přehnaně formulováno, v rodinné vile. O etice výzkumníků, jejich ambicích a lidské chamtivosti nemluvě.

Tajemství nepředstavují ani kognitivní vlivy. Konvergence informačně – kognitivních a společensko podobných vlivů na psycho – fyziologii člověka je dávno v praxi. Recept formuloval a dokonce zveřejnil zmíněný první prezident SZO (WHO) G. B. Chisholm: *Abychom dosáhli cíle - Jedné světové vlády je nezbytné odstranit z vědomí člověka jeho individualismus, loajalitu k tradici a k národní identitě.* Takto ovlivněný člověk - voják, nemocný, nebo zdravý vnímá realitu podle programu připraveného neznámými lidmi. Může dostat i jinou regulační životaschopnost svého organismu než mají ostatní. Může být ovládán na dálku, a proto existuje možnost řízení individuálního a masového vědomí. Nebudu pokračovat ve výčtu existujícího. Uvedu pouze několik zveřejněných sfér výzkumu v USA, kterému slouží chtěně nechtěně nejenom věda SRN, ale i ČR: Nano-struktury v biologii, bio-budoucnost a bio-adaptace, kontrolované biologické a biomimetrické systémy, metabolický inženýring, metabolická dominance, kognitivní computerové systémy, znalostní reprezentace, bio-optické syntetické systémy, biomolekulární motory, kontrola smíšené iniciativy týmů atd. Nabízí se otázka: Je dnes možné uzavřít absolutně nezbytnou dohodu o kontrole tohoto sektoru, podobně jako tomu je s jadernými technologiemi?

Jaká je představitelná budoucnost?

Přechod k novému řádu stojícímu v konkurenci se současným vedeným Západem bude vyžadovat probuzení se k životu historického fenoménu ne-hrdiny, ne-rytíře, ale člověka pracujícího, duchovně silného a hluboce přesvědčeného ve skutečné pravdě své činnosti. K tomu není potřeba být ideologickým fanatikem. Ale rozumným a vzdělaným člověkem schopným kontrolovat emoce, rozpoznat to podstatné, brát na zřetel kvalitu prostředí, duši národa, příčiny krize civilizace a společenské smlouvy a nabídnout řešení akceptovatelná pro jednání na planetární úrovni. Tohle se neučí ve škole, ani v kurzech placených EU.

V současné době se opakuje historicky dokazatelný pokus elit zotročit jimi ovládaného člověka a udržet se u moci za každou cenu. V minulosti, protože věda nebyla schopna vstoupit do evolučního procesu, člověk se bránil dalšímu zotročení různými revolucemi a převraty. V jejich následku došlo k pokroku ve vědě a výzkumu a k vývoji Homo sapiens. Dnes je tomu jinak. Nebude-li pochopen antagonismus vztahu člověk – příroda a technologií, nebude-li dosaženo dohody o spolupráci, zřeknutí se snahy eliminovat různorodost na planetě a neakceptujeme-li nutnost jednotného vědění a pojetí planety jako kosmické lodi letící ve Vesmíru je pravděpodobné, že dojde ke konfliktu se dvěma scénáři.

Ten první představuje zničení Homo sapiens. Ten druhý představuje vítězství jedné strany. Vítězství a jednostranné vlastnictví, kontrola a použití nejnovějších technologií umožní vytvořit nové typy člověka. S jejich pomocí se nechá reálně řešit nejenom demografická výzva. Zlatá miliarda se rozdělí na elitu platinovou, zlatou-výkonných slouhů a stříbrnou- moderních otroků bez vlastního vědomí, svědomí a duše. Do které elity budou patřit v případě přežití obyvatelé české kotliny, nevím. Představu ale mám. Ostatní zmizí v rámci následků pouze částečně popsaných technologií bez válek známých z historie člověka.

Koronavirus a pandemie strachu z něho jsou kaménky z pokračující stavby naší budoucnosti plánované pokryteckými a pyšnými lidmi bez pokory. Dnes máme možnost si uvědomit, že člověk má budoucnost pouze v opravdové spolupráci, akceptování různorodosti, etickém využití přírodě – podobných technologií a v solidaritě ukotvené v archetypu člověka. Souhlasu netřeba.

Pavel Janíčko: EKONOMICKÁ TEORIE A KORONAVIRUS

Koronavirová infekce vyvolala (a zřejmě do budoucna ještě vyvolá) řadu většinou negativních ekonomických a samozřejmě také humanitárních efektů s celosvětovým dopadem. Kromě těchto negativních důsledků však opět přinesla i některá pozitiva zejména z pohledu levicově orientovaných lidí a ekonomů. Především došlo (po finanční krizi 2008-2010) k dalšímu podstatnému zpochybnění stávajícího politicko-ekonomického paradigmatu. Založeného na teoretické bázi neoklasického modelu s podporou jeho různých makroekonomických a sociálně ekonomických adaptací v podobě ekonomického a politického liberalismu. Teorie neoklasicismu v zásadě říká, že:

- jediným racionálním mechanismem regulace ekonomiky a společnosti vůbec kritériem efektivity je trh
- pokud se subjekty (jednotlivci, firmy, ale nakonec i celá společnost) řídí tržními principy, jednají efektivně, pokud se od nich odkloní, jednají neefektivně
- těmi jedinec správnými tržními principy jsou maximalizace osobního (individuálního) prospěchu (užitku ze spotřeby, zisku při podnikání) a minimalizace nákladů k jejich dosažení
- cílem je nakonec dosažení tržní rovnováhy všech subjektů, kdy nabídka se rovná poptávce a kdy jsou efektivně využity všechny zdroje společnosti a stejně tak efektivně upokojeny všechny potřeby

Dýkami do zad tohoto skvělého a automaticky fungujícího systému, který jako jedinec historicky prověřený má schopnost přivést lidstvo k tak očekávaným světlým zítřkům, jsou všechny zásahy, které deformují to skvělé tržní prostředí a zamezují mu k finálnímu vítězství v podobě dokonale konkurenčního systému. Sem patří především zásahy státu, které omezují vlastnickou suverenitu subjektů jejich komandováním a omezováním, nebo dokonce přímým zespolečenštěním vyjmutím z hájemství soukromého vlastnictví. Sem patří i zbytečné nářky některých žalobníků a závistivců, kteří poukazují na to, že se jim nedaří dobře, že jsou nezaměstnaní, chudí, nemají kde bydlet, že s nimi majitelé firem nezacházejí korektně. Tito lidé jen dostatečně nepochopili, že systém dává všem stejné šance a že jejich nedobré, ba přímo zoufalé postavení je důsledkem buď výše popsaných ingerencí do správného fungování trhu, nebo jejich vlastní neschopnosti.

Proto po vypuknutí „konce dějin“ po kolapsu socialistického utopického systému, který likvidoval lidskou přirozenost a ekonomickou racionalitu a domníval se, že je nesprávné a v zásadě neefektivní, aby vedle sebe existovali multimiliardáři a bezdomovci, bylo naprosto přirozené, že se vodítkem ekonomické praxe stal tzv. washingtonský konsensus:

Washingtonský konsensus je desatero hospodářských pravidel, sepsaných roku 1989 ekonomem Johnem Williamsonem jako pomoc rozvíjejícím se státům. Představují standardní reformní balíček pravidel, jež uznávaly washingtonské instituce, jako je Mezinárodní měnový fond, Světová banka a ministerstvo financí USA. Obsahuje tato doporučení:

1. *Fiskální disciplína bez velkých fiskálních deficitů k HDP.*
2. *Přesměrování veřejných výdajů od těch diskriminujících a růst potlačujících k oblastem, jako je vzdělání, zdravotnictví a infrastruktura.*
3. *Daňová reforma – rozšíření daňového základu a snížení mezních daňových sazeb.*
4. *Finanční liberalizace – tržně určené úrokové sazby.*
5. *Konkurenceschopný měnový kurz, který přinese rychlý růst netradičního exportu.*
6. *Liberalizace obchodu s důrazem na nahrazení dovozních kvót za cla, která mají být postupně snižována.*
7. *Zrušení bariér pro vstup zahraničních přímých investic.*
8. *Privatizace státních podniků.*
9. *Deregulace – zrušení těch regulací, které brání vstupu nových firem nebo omezují konkurenci s výjimkou regulací v oblasti bezpečnosti, životního prostředí, ochrany spotřebitele a dohledu nad finančními institucemi.*
10. *Ochrana vlastnických práv.*

Fakticky nakonec z tohoto desatera zbyla především všeobjímající privatizace a deregulace, nad jeho rámec pak likvidace nebo oklešťování sociálních a zdravotních systémů. Typickým protimluvem v rámci této liberální mantry je důraz na „ochranu vlastnických práv“ a zároveň na „privatizaci státních podniků“ Jak je patrné, tato teorie uznává jen některá vlastnická práva, a to soukromá, nejlépe ještě jen ta týkající s velkými korporacemi a subjekty, a to ještě v těch rozhodujících zemích, malí akcionáři, družstevníci apod. mohou být vesele vyvlastňováni, aktiva „darebáckých“ států mohou být vesele zabavována.

Po období nadšené aplikace těchto „jedině správných“ opatření přišla krize 2008, která byla charakteristická především bankroty v oblasti bankovního a finančního sektoru a následně i krizí v oblasti ostatních národohospodářských odvětví. Principy dokonalé konkurence a nezasahování státu do ekonomiky byl náhle zapomenuty a stát se stal zachráncem svobodných a nezávislých podnikatelů. Stačí se trochu odebrat do nedávné historie a připomenut si:

Celkové vládní výdaje související s finanční krizí by se za nejhorsích okolností mohly vyšplhat na téměř 24 bilionů dolarů (zhruba 435 bilionů Kč), tedy přibližně 80 000 dolarů (téměř 1,5 milionu Kč) na každého obyvatele USA. Uvedl to podle agentury AP generální inspektor programu vládní pomoci bankovnímu sektoru (TARP) Neil Barofsky ve zprávě pro Kongres.

Obama (tehdejší nově nastupující americký prezident) již 17. února 2009, tedy necelý měsíc po nástupu do funkce, podepsal zákon na podporu ekonomiky zahrnující stimulační opatření v objemu 787 miliard dolarů. Cílem bylo mimo jiné vytvořit během dvou let až čtyři miliony pracovních míst. Opatření zahrnovala různé daňové úlevy, pomoc nezaměstnaným či investice do infrastruktury. V březnu téhož roku Obama podnikl kroky na podporu automobilového sektoru, které zahrnovaly restrukturalizaci společností General Motors a Chrysler. Ty v následujících měsících prošly za asistence vlády režimem řízeného bankrotu. Vláda automobilkám poskytla úvěry a další finanční pomoc, za kterou v nich získala majetkové podíly. Prostě náraz ekonomické krize vedl k odklonu od tézí washingtonského konsensu a příklonu k obvyklé záchranné lodi buržoazní ekonomické vědy, tj k aplikaci (extrémního) keynesiánství K ilustraci jedna citace (viz. Steve Keen – Coronavirus Brutally Exposes the Fallacies Underlying Neoclassical Economics and Globalisation, 2020)

„Největší změna po finanční a ekonomické krizi je změna paradigmatu ekonomického myšlení. Po krizi bylo všem aktérům zřejmé, že součástí ekonomické reality je obrovská nejistota ohledně budoucnosti a rizik, která přináší. Tato rizika ještě umocňuje samotný bankovní systém, který má sklon v dobách boomu tvořit množství nových úvěrů, tedy peněz (viz aktuálně hypotéční

úvěry) a v době krize zamrzá. Firmy i jednotlivci tak najednou nemají dostatek peněz na pokrytí svých závazků a přichází krize.

Ekonomové procitli ze snů o efektivních trzích, racionálních ekonomických aktérech a ekonomice, která se sama automaticky navrácí k rovnováze. Teorie nyní přiznává mnohem větší vliv nevyzpytatelnosti a pudovosti v jednání ekonomických subjektů.

Nejde o to, že by neoklasičtí ekonomové byli v jádru lháři nebo podrazáci. Mají paradigma a upřímně věří, že přesně popisuje fungování kapitalismu. V důsledku však nejsou vůbec schopni vzít potaz, že je to jinak. Takže kdykoliv jejich paradigma selže, hledají důvody, proč ve skutečnosti neselhalo – třeba že krizi nešlo předpovědět a že *kritizovat je za to, že ji nečekali, je něco jako kritizovat matematika, že neuhádl výherní čísla v Lotu. Po krizi – a pravděpodobně i během ní – budou tvrdit, že vliv ekonomie na zákonodárce se přeceňuje: politici se přeci sami rozhodli škrtat financování zdravotnictví a podobně.*

Jak už bylo řečeno, na podobné krize má kapitalistická ekonomická teorie a praxe vždy stejnou léčbu, a to nastolení politiky na základě tzv. keynesiánství, což je teorie rozpracovaná na základě přístupů britského ekonomy J. M. Keynesa, jenž žil v letech 1883-1946 a ve svých pracích reagoval na velkou světovou hospodářskou krizi ve 30. letech minulého století. Jaké jsou tedy základní principy keynesiánství"

- na makroekonomické úrovni se neuplatňuje princip automatického vyrovnávání nabídky a poptávky, tedy princip dosahování tržní rovnováhy
- příčinou je nedokonalá transformace úspor na investice a následně nedostatečná úroveň celkové poptávky v ekonomice.
- poddimenzovaná agregátní poptávka pak vede k tomu, že ekonomika se ustaluje na úrovni, která neodpovídá jejímu skutečnému potenciálu
- to se také projevuje celkovým nevyužitím zdrojů, vzniká masová nezaměstnanost
- řešením této situace proto musí být státní stimulace celkové poptávky prostřednictvím státem financovaných investic a dalších státních zásahů

Koronavirová krize

Současnost ovlivněná pandemií způsobenou infekcí koronavirem a následnými protiinfekčními opatřeními v řadě států, jež se velmi razantně dotýkají jejich ekonomik a vedou k jejich utlumení, pak tato řešení založená na roli státu jako zachránce kapitalistického trhu a soukromého kapitálu obnovila a ještě více prohloubila. Je pravda, že tentokrát jsou základní příčiny vně stávající ekonomický systém, nicméně jeho reakce opět preferuje zachování rozhodujících soukromovlastnických struktur systému.

Jaké jsou základní odhady dopadů této krize:

Pandemie koronavirů povede v první polovině roku 2020 ke snížení světového HDP o přibližně 7%, což je zhruba dvojnásobek míry poklesu, ke kterému došlo během globální finanční krize.

U západních ekonomik, které jsou v současné době v blokování, očekáváme, že se ve druhém čtvrtletí začnou snižovat omezení, což povede k prudkému oživení aktivity ve H2. Navzdory tomuto oživení však předpokládáme, že světový HDP se v roce 2020 celkově sníží o 2,8% - v roce 2009 činil pokles globálního HDP 1,1% (zdroj: internet)

Předpokládaný nárůst nezaměstnanosti podle odhadů Mezinárodní organizace práce (ILO) v roce 2020 bude činit až 25 milionů osob v roce 2020 se ztrátami v příjmech z práce v rozmezí 860 miliard USD až 3,4 bilionů USD. Poslední shrnutí Mezinárodní organizace práce uvádí, že

současná opatření na zadržení se dotýkají téměř 2,7 miliardy pracovníků, což představuje asi 81 procent světové pracovní síly.

Očekává se, že krize zasáhne zvláště pracovníky v zemích s nízkými a středními příjmy, kde je podíl osob pracujících v neformálních odvětvích, a proto mají omezený přístup k odpovídající zdravotní a sociální ochraně, vyšší

Organizace spojených národů (OSN) vyjádřila znepokojení nad tím, že krize COVID-19 povede k obrácení desetiletí pokroku v boji proti chudobě a že se již prohloubí již vysoká míra nerovnosti v rámci zemí a mezi nimi. Krize proto nevyhnutelně a nepříznivě ovlivní provádění Agendy pro udržitelný rozvoj do roku 2030. Očekává se, že pandemie COVID-19 negativně ovlivní téměř všechny méně rozvinuté země.

. Ekonomové OSN odhadují v únoru 2020 pokles výroby o 50 miliard USD a MMF varuje, že negativní ekonomické dopady se v rozvojových zemích, které prodávají suroviny, projeví „velmi intenzivně“. Všechny tyto negativní kanály budou mít nevyhnutelně dopad na vývoz z rozvojových zemí. Ztráty v objemu vývozu budou dále prohloubeny poklesem cen energií a komodit. Projekty UNCTAD, že rozvojové země jako celek (kromě Číny) ztratí v roce 2020 téměř 800 miliard USD, pokud jde o příjmy z vývozu.

Pokud jde o ČR, pak podle odhadů některých ekonomů by česká ekonomika mohla v letošním roce klesnout kvůli dopadům šíření koronaviru o 6,5 až 11 procent. Zároveň ale ekonomové upozorňují, že odhady jsou v současnosti velmi nejisté kvůli dalšímu nepředvídatelnému vývoji situace nejen v Česku, ale i v zahraničí. Příští rok pak většinou ekonomové očekávají poměrně silné oživení ekonomiky, ta by tak mohla podle některých odhadů stoupnout až o devět procent. Na předkrizovou úroveň se ale podle ekonomů vrátí ekonomika až během roku 2022. Ještě na počátku roku před propuknutím pandemie analytici zpravidla očekávali letos růst ekonomiky o zhruba dvě procenta. Krize může ekonomiku připravit o 270 tisíc až 340 tisíc pracovních míst a výrazně zpomalit růst mezd.

Bašty světového ekonomického pořádku proto představily následující opravné scénáře:

- **Evropská unie**

EU jako globální aktér a hlavní přispěvatel do systému mezinárodní pomoci bude ve spolupráci s Organizací spojených národů, mezinárodními finančními institucemi a G7 a G20 podporovat koordinovanou mnohostrannou reakci. Evropská unie bude i nadále přizpůsobovat svou reakci na vyvíjející se situaci a zaměřit se na nejvíce postižené země, které potřebují podporu zdraví, jako jsou země v Africe, sousedství, na západním Balkáně, na Středním východě a v severní Africe, části Asie a Pacifik, Latinská Amerika a Karibik. Reakce EU se zaměří na nejzranitelnější osoby, včetně migrantů, uprchlíků, vnitřně vysídlených osob a jejich hostitelských komunit, a integruje její strategické cíle stanovené v zelené dohodě a digitální agendě.

Řešit následky nákazy koronavirem členskými státy pomůže 37 miliard eur z unijních peněz. Pro Českou republiku je v rozpočtu vyhrazeno v přepočtu třicet miliard korun.

- **OECD**

Rekapitalizovat zdravotní a epidemiologické systémy;

Mobilizovat všechny makroekonomické páky: měnovou, fiskální a strukturální politiku;

Zrušit stávající obchodní omezení, zejména u tolik potřebného zdravotnického materiálu;

Poskytovat podporu zranitelným rozvojovým zemím a zemím s nízkými příjmy;

Sdílení a provádění osvědčených postupů na podporu pracovníků a všech jednotlivců, zaměstnaných i nezaměstnaných - zejména těch nejzranitelnějších;

Udržujte podniky nad vodou, zejména malé a střední podniky, se speciálními podpůrnými balíčky v nejvíce zasažených odvětvích, jako je cestovní ruch.

Mezinárodní měnový fond (MMF)

MMF nabízí k překonání krize tyto nástroje:

Nouzové financování

Nástroj pro rychlé úvěry a nástroj pro rychlé financování poskytují členským státům mimořádnou finanční pomoc, aniž by bylo nutné zavádět plnohodnotný program. Tyto půjčky, které by mohly dosáhnout až 50 miliard dolarů pro nízkopříjmové a rozvíjející se trhy, - mohou být vyplaceny velmi rychle, aby pomohly členským státům provádět politiky řešení mimořádných událostí, jako je koronavirus. Nouzové půjčky zemím s nízkými příjmy, které jsou k dispozici v rámci RCF, činí přibližně 10 miliard USD a pro rozvíjející se trhy v rámci RFI by mohly činit přibližně 40 miliard USD. V roce 2016 MMF poskytl Ekvádoru nouzovou půjčku pro RFI po jednom z nejsilnějších zemětřesení v posledních desetiletích.

Rozšíření stávajících úvěrových programů

MMF může podle potřeby upravovat stávající programy na podporu zemí, aby vyhověly naléhavým novým potřebám vyplývajícím z koronavirové krize.

Granty na oddlužení

MMF poskytuje granty na odpuštění dluhů nejchudším a nejzranitelnějším zemím, které pomáhají řešit katastrofy, včetně katastrof v oblasti veřejného zdraví.

Nové finanční ujednání (newfinancingarrangements)

MMF může také poskytovat podporu prostřednictvím nového finančního ujednání v rámci svých stávajících nástrojů, jako je pohotovostní režim, a to i proto, že tyto prostředky mohou být rychle vyplaceny za účelem řešení naléhavé finanční potřeby.

A reakce a návrhy z pozice odborů:

- **Evropská odborová konfederace (EOK)**
- *Žádáme členské státy, aby upustily od veškerých kroků směřující ke snižování mezd, práv a ochrany pracovníků či podkopávání sociálního dialogu.*
- *Žádáme členské státy, aby bezodkladně zavedly kurzarbeit, který se bude vztahovat na všechny pracující, včetně nestandardních / samostatně výdělečně činných / v nejistých podmínkách / neformálních pracujících – a na všechny firmy všech velikostí a ve všech odvětvích.*
- *Žádáme členské státy, aby poskytly přístup k dávkám v nezaměstnanosti bez omezení nebo čekacích dob, prodloužily dobu trvání pracovní neschopnosti, rozšířily její pokrytí na všechny pracující a zvýšily úroveň náhrady příjmu.*
- *Žádáme Evropskou komisi, aby neprodleně vytvořila evropský systém pro zajištění v nezaměstnanosti (SURE), který bude intervenovat nejen do systémů podpory v nezaměstnanosti, ale zejména do opatření kurzarbeitu, aby bylo možné taková opatření zavést, provozovat a zpřístupnit pro všechny ve všech členských státech.*

- *Žádáme Evropskou radu, Euroskupinu a Evropskou komisi, aby zajistily, že takový evropský systém bude podporován dostatečným financováním, a to zřízením společného dluhového nástroje.*
- *Žádáme ECB, všechny evropské a národní finanční instituce, Evropskou komisi a členské státy, aby nastavily jasné podmínky veškerého financování poskytovaného firmám, bankovnímu a finančnímu sektoru a službám obecného zájmu: žádné propouštění pracujících, žádné snižování mezd a redukce práv, žádné rozdělování dividend příjemcům veřejného financování.*

Stejnou keynesiánskou logiku má i postoj českých odborů ČMKOS:

- **Prohlášení vedení ČMKOS**

Ekonomika České republiky je v ohrožení. Pokud nebude v co nejkratší době podpořena zásadními opatřeními státu, dojde k jejímu těžkému poškození. Od tohoto stavu nás nedělí měsíce, ale pouze několik týdnů. Dosud přijatá opatření jsou dobrá, ale nestačí. Je třeba okamžitě začít vytvářet pro českou ekonomiku masivní podpůrný systém, který pomůže české ekonomice, českým zaměstnancům, českým podnikatelům i všem občanům České republiky překlenout toto nelehké období.

ČMKOS přichází s následujícími návrhy. Je třeba, aby:

- *stát s okamžitou platností na sebe převzal závazky podnikatelů ve mzdové oblasti a zajistil plynulou výplatu mezd a tím i kupní sílu zaměstnanců. Požadujeme přijmout podobná opatření, jaká učinila dánská vláda – ta se zavázala uhradit po dobu tří měsíců 75 % mezd – 25 % uhradí zaměstnavatel. Podmínkou je, že se zaměstnavatel zaváže, že zaměstnanci nebudou propouštěni,*
- *došlo k okamžitému zastavení splátek hypoték a jejich odložení o rok bez sankce,*
- *byl zaveden okamžitý zákaz převodů zisků firem působících na území ČR do zahraničí,*
- *byla přijata podpůrná opatření pro OSVČ včetně odložení splátek nájmu o rok bez sankce.*

Česká ekonomika a česká společnost jsou ohroženy. Musíme najít odvahu přijmout mimořádná opatření na její ochranu. České veřejné finance i bankovní sektor jsou ve výborné kondici. Výdajové rámce státního rozpočtu musí být výrazně zvýšeny – minimálně o 100 -150 mld Kč na řešení koronaviru.

Nyní potřebujeme odvahu, rozhodnost a rychlost. Toto my odboráři, zaměstnanci, občané očekáváme a požadujeme od zástupců státu na všech úrovních.

Poněkud odlišnou pozici lze vyvodit z následujících informací a stanovisek:

- **Prohlášení Světové odborové federace**

Žijeme v období pandemie, kdy se koronavirus šíří do čtyř koutů světa. Jménem Světové federace odborových svazů chceme poblahopřát zaměstnancům po celém světě, protože jejich prací poskytují veškeré zboží k přežití národů. Dělníci jsou výrobci potravin, léků, služeb, strojů, dopravy, komunikace a všeho. Zaslouží si naše teplé „dobře odvedené práce“. Také blahopřejeme všem pracovníkům ve zdravotnictví, kteří dávají hrdinský boj o léčbu pacientů, za riziko jejich vlastního života.

To je jedna strana řeky, tvořená těmi, kteří utvářejí svou humanitární a solidární činností sociální nabídku.

Na opačné straně řeky vidíme špínu, vykořisťování, touhu po kapitalistických ziscích. Monopoly, mezinárodní buržoazie, ukazují svou pravou tvář. Spekulace. Zisky nasáklé krví a utrpením obyčejných lidí.

Příklady:

V Aténách před deseti dny byla jednoduchá obličejová maska prodána za 1 euro a dnes se prodává za 10 eur

V Turecku se před pěti dny prodalo kilo těstovin za jedné tureckou libru a nyní se prodává po 12 tureckých librách.

V Bangladéši před deseti dny byla jednoduchá maska prodána za 20 taka a nyní se prodává za 150 taka.

V Madridu před pěti dny byla maska prodána za 2,5 eura a dnes se prodává za 25 eur.

V Africe v Nigérii se dezinfekční tekutina prodávala za 2 dolary, dnes se prodává za 8 dolarů.

Nadměrné ceny a spekulace se samozřejmě vztahují také na maso, rýži a všechny základní potravinové výrobky.

Nadnárodní společnosti využívají pandemii k propouštění pracovníků nebo k omezení jejich pracovních práv.

- **Oxfam**

Koronavirus nás všechny ohrožuje. Ale nejvíce ohrožuje zranitelné. Téměř 3 miliardy lidí v rozvojovém světě nemají přístup k čisté vodě, další miliony nemají přístup k odpovídající zdravotní péči a žijí v přeplněných slumech nebo uprchlických táborech, kde není možná sociální izolace.

Pandemie způsobila rozsáhlé utrpení v bohatých zemích a drtila některé z nejlepších zdravotnických systémů na světě. Ale vzhledem k tomu, že se tato choroba nyní šíří do mnoha zemí s vysokou mírou chudoby a nerovnosti, může být její dopad katastrofální a neúměrně zasáhnout ženy.

Oxfam je akutně znepokojen tím, že se koronavirus etabloval v chudších rozvojových zemích se slabšími veřejnými systémy, kde lidé již trpí nedostatkem přiměřené nebo dostupné zdravotní péče, nebo nejistotou potravin a vysokou mírou podvýživy. V těchto zemích žije mnoho lidí v neformálních městských osadách nebo „slumech“, které jsou často přeplněné a kde je špatná hygiena. Polovina světové populace nemá přístup k základní zdravotní péči. V Malawi je pouze 25 postelí pro intenzivní péči a 7 ventilátorů pro více než 18 milionů lidí. V Zambii je jeden lékař pro 10 000 lidí. Právě teď, místo toho, aby investovaly každý dolar do podpory svých zdravotnických systémů, aby se bránily proti náporu viru, musí tyto země použít své cenné zdroje k úhradě zahraničního dluhu, což činí v roce 2020 nejméně 400 miliard dolarů. Existující nerovnosti diktují ekonomický dopad krize. Na celém světě pracují dvě miliardy lidí v neformálním sektoru bez přístupu k nemocenské, většinou v chudých zemích.

V mnoha zemích byly trhy narušeny a karantény společenství vedly ke ztrátám v příjmech. Miliony pracovníků již byly poslány domů bez odměny. Ostatní v nejméně placených a nejistých pracovních místech se nemohou izolovat od smrtícího viru. Půl miliardy lidí je ohroženo extrémní chudobou

Ale už teď vidíme, že dopady koronavirové krize jsou distribuovány zcela rozdílně podle vlastnického, tedy třídního klíče. Podle amerického Institute for Policy Studies se jmění amerických miliardářů rozrostlo o téměř 10%. Je to velmi podobné vývoji po krizi z let 2008-2010 (v r. 2017), kdy „bohatí těžili loni především z vynikajících výsledků kapitálových trhů a globální ekonomiky," stojí ve zprávě Wealth-X. Jejich bohatství loni vzrostlo o 1,8 biliónu dolarů, což je oproti roku 2016 čtyřicetiprocentní nárůst. Pohádkově majetní se tak mílovými kroky vzdalují běžné populaci. „Rok 2017 byl sice velmi neklidný, ale finanční, technologický a průmyslový sektor vygenerovaly obrovské zisky. V prudce se měnícím geopolitickém prostředí bude vliv této exkluzivní skupiny na globální ekonomiku dále sílit," prohlásil šéf Wealth-X Winston Chesterfield.

Z těchto poznatků lze odvodit základní teoretické poučení, totiž že sebelépe a sebezantněji aplikované recepty a návody převzaté z buržoazní ekonomické teorie, ať už je ortodoxně tržní (neoklasicismus, liberalismus) či připouští roli státu (keynesiánství), nakonec vždy převáží základní logika kapitálového vztahu, který není těmito zásahy nijak ohrožen, ale naopak upevněn. Lze tedy konstatovat, že proces, který ukázala velká recese z let 2008-2010, tedy privatizace zisků a socializace ztrát, běží stále dokola. Máme tady prostě mechanismy ochrany horního jednoho procenta. A kdo to zaplatil? Samozřejmě daňoví poplatníci. Totéž platí pro krizi z let 2008-2010, totéž bude platit i pro krizi koronavirovou. Pokud se nezmění struktura vlastnických vztahů směrem k zespolečenštění, pak se budeme dále pohybovat v bludném kruhu.

Marek Hrubec: KORONAVIROVÁ PANDEMIE: TEST LOKÁLNÍCH PŘÍSTUPŮ A GLOBÁLNÍ KOORDINACE

Koronavirová pandemie: test lokálních přístupů a globální koordinace

Současná pandemie může mít vážné dopady jak na zdraví a životy mnoha lidí, tak na dlouhodobé uspořádání světa. Podobně působily v dějinách jiné závažné nemoci či války. Toto stanovisko zaujímají nejen autoři kritičtí k současnému globálnímu řádu, ale také bývalý ministr zahraničí USA a národní bezpečnostní poradce Henry Kissinger ve svém článku „Koronavirová pandemie navždy změní světový řád“ (Kissinger 2020), kde zdůrazňuje, že je nutné zvládnout současnou pandemii a připravit se na novou éru. Vláda by měla zajistit ochranu zdraví lidí a chod země a zároveň by všichni měli začít pracovat na proměně podmínek, které by byly schopny reagovat na bezprecedentní společenské, technologické a geopolitické proměny. Víme však již, jaký bude rozsah změn? Na to bych rád naznačil odpověď v tomto eseji.

Globální rizika a jejich důsledky

Jürgen Habermas ve svém rozhovoru o koronaviru „Ještě nikdy jsme toho nevěděli tolik o naší nevědomosti“ (Habermas, Schwering 2020) klade důraz na rizikový charakter naší proměňující se komplexní znalostní společnosti. Nejistota se podle něj netýká pouze vědomostí o epidemických rizicích, ale také poznání obtížně předvídatelných důsledků v oblasti společnosti, ekonomiky a politiky.

Odkazy na rizika současné společnosti navazují na teorii světové rizikové společnosti Ulricha Becka (Beck 1999; Beck 2016), jenž vysvětluje rizikovost prostřednictvím velmi komplexní a technologické provázanosti různých částí společnosti ve světě. Současná pandemie přináší rizika také v oblasti násilí, neboť je rovněž názornou případovou studií šíření patogenu v potenciální budoucí biologické válce. Vedle možných standardních, jaderných, chemických či kybernetických konfliktů patří biologická válka ke globálním hrozbám současnosti. Obecně platí, že čím rychleji je společnost globalizována, tím více se naráží na rozpory a konflikty, neboť lidé a společnosti na tento překotný vývoj nejsou ještě připraveny. Lidé přitom tyto rozpory zažívají i ve svém každodenním životě, který na první pohled vypadá běžně a lokálně. Východiskem by mohl být přístup, kterému Stephen Chan říká lokální kosmopolitismus, jenž na jedné straně vychází z místních (afrických, čínských, evropských a dalších) způsobů řešení globálních výzev a na straně druhé má na paměti potřebu společného celoplanetárního jednání (Chan 2018).

Nový koronavirus (SARS-CoV-2) a jím vyvolané infekční onemocnění COVID-19 představuje globální riziko s lokálními dopady a bylo dobře, že se v České republice nepodceňovalo, podobně jako v dlouhodobé perspektivě nepodceňují nemoci, na něž každý rok zemře nejvíce osob, tj. na kardiovaskulární nemoci, cévní mozkovou příhodu, nádorová onemocnění, různé závažné respirační problémy a další onemocnění, která jsou zároveň komorbiditami s COVID-19. Kromě toho podle Světové zdravotnické organizace zemře na světě každý rok na sezónní chřipku od 290 tisíc do 650 tisíc lidí, kdy se nakazí stovky milionů lidí. Bez zavedení přísných vládních opatření proti koronaviru včetně omezení vycházení a nošení roušek by však v případě koronaviru mohl být oproti obvyklé chřipce počet obětí několikanásobně či mnohonásobně vyšší.

Solidarita, strach a nespravedlnost

Pozitivním jevem koronavirové doby je jistě to, co lze vnímat jako vzednutí vlny solidarity, kdy lidé doma šíjí roušky a rozdávají je potřebným, nosí obědy záchranářům v první linii a pracovníkům na hranicích, v karanténě jim na balkonech a z oken děkovně vždy v domluvenou hodinu tleskají apod. Je však třeba si uvědomit, že jedním z motivů, které stojí v pozadí této charitativní vlny, je strach. Strach v boji o vlastní přežití a o své zdraví, o osud svých blízkých; i nejistota, co vlastně bude dál. Je to existenciální a pro některé rovněž existenční otřes. Není ale vůbec samozřejmé, že bude i nadále nasměřován pozitivním směrem k větší solidaritě mezi lidmi. Pandemie na jedné straně zvyšuje citlivost lidí vůči nakaženým, zároveň však kvůli strachu lidí o sebe sama zvyšuje také sobectví a nespravedlnost. Je to ambivalentní proces s protichůdnými reakcemi u různých sociálních skupin, bohužel celkově často s negativním výsledkem. Šokující bylo rychlé a téměř neproblematizované rozhodnutí neléčit pacienty nad 75 let ve Španělsku, Itálii, Francii či na různých místech USA a zavést další podobné přístupy také ve Velké Británii. Je pochopitelné, že velké selhání těchto zemí ve věci připravenosti na pandemii vedlo lékaře a další zdravotní personál k obtížnému rozhodování jako za klasické války, kdy se péče a přístroje nedostávají pro všechny, ale je třeba zpochybnit chaoticky přijaté plošné kritérium dělení pacientů, když existuje více spravedlivějších možností. Je smutné vidět, jak rychle odpadají civilizační návyky a kultivace.

Ačkoli se o koronaviru zjednodušeně říká, že je rovnostářský či demokratický, skutečnost je taková, že se sice každý člověk může nakazit, ale především chudší lidé a lidé z marginalizovaných etnických skupin mají horší životní a pracovní podmínky, v nichž je pravděpodobnost jejich nakažení daleko větší než u lidí z vyšších příjmových skupin (Norfolk 2020). Přecházení pandemie ve vile s bazénem na ostrově v Karibiku je jistě méně nebezpečné než každodenní dojíždění do práce hromadnou dopravou a pak práce s mnoha ostatními například v *open space* kanceláři nebo v továrně. Značně horší situace je v rozvojových zemích, kde má mnoho lidí nedostatečné nebo žádné zdroje pitné vody či finance na mýdlo, o životě ve favelách a slumech v Latinské Americe, Asii, Africe ale i jinde ani nemluvě. Ženy jsou v rozvojových zemích potenciálně ohroženy na zdraví a životě více, neboť představují přibližně 70 % globálních chudých. Celosvětově ženy tvoří také přibližně 70 % lidí pracujících ve zdravotnictví, čímž se dostávají do první linie nebezpečí nakažení nemocemi. Podle OSN žije na světě 836 milionů lidí v chudobě (United Nations Global Compact 2020), zatímco podle jiných výpočtů je tento počet ještě značně větší. Přibližně 40 % globálních chudých přitom žije v Africe a dalších 40 % v Indii. Zatímco v Africe je však náprava fragmentována do více než padesáti málo rozvinutých zemí, v Indii se centrální vládě ve spolupráci s vládami jednotlivých indických států nabízejí zatím nevyužitě možnosti silnější koordinace v indické verzi modernity, případně s částečnou kooperativní inspirací z Číny, která za posledních čtyřicet let vyzvedla z chudoby 800 milionů lidí. Nepočítáme-li však tento čínský přínos, počet chudých ve světě dlouhodobě roste. Jelikož je ale chudoba trvalý problém, média i politici ve většině částí světa tuto lidskou tragédii už téměř přehlížejí a věnují se jiným, nově vzniklým tématům.

Koronavirus reprodukuje současné nerovnosti a ještě je často zhoršuje. Světový potravinový program uvádí, že kvůli pandemii může být v následujícím roce ohroženo hladem více než čtvrt miliardy lidí (World Food Program 2020). Oxfam odhaduje, že se kvůli koronavirové pandemii může dostat do chudoby o půl miliardy lidí více než dosud, pokud se nepřijmou opatření na pomoc rozvojovým zemím (Oxfam 2020). To je důvodem, proč se lidé v rozvojových zemích nyní obávají rozšíření koronaviru. Nancy Fraserová v této situaci zdůrazňuje nutnost krátkodobých i strategických aktivit, analýz a alternativních modelů, neboť se již nelze vracet do začarovaného kruhu chudoby a škrtů (Fraser 2020). Eduardo Suplicy či Josué Pereira da Silva prosazují v této situaci jako řešení pro Brazílii všeobecný základní příjem, jehož reálné

zavedení má nyní stále větší podporu nejen v ekonomicky a politicky oslabené Brazílii (Mena 2020; Pereira da Silva 2014), ale také ve Španělsku a dalších zemích.

Vytváření hranic

Pandemie se sice globálně šíří, ale zároveň vytváří prostorovou fragmentaci a uzavřenost. Často můžeme v médiích číst, že místo společných globálních přístupů v OSN, ve Světové zdravotnické organizaci či v rámci Evropské unie dochází k štěpení a uzavírání hranic národních států. Národní státy přinejmenším v Evropské unii a dalších západních zemích zavedly nouzové stavy a přijaly nezbytná opatření, což však ještě neznamená, že dlouhodobě posílily svoji moc v ekonomických a dalších záležitostech. Korporace nechaly státní správu v nouzovém stavu spravovat krizovou situací, kdy byli na životech a zdraví masově ohroženi jejich producenti a konzumenti zboží. Pokud však vlivné velké firmy začaly považovat restriktivní opatření za příliš dlouhá a ztrácet zisk, lobbovaly s požadavkem na uvolnění vládních opatření a vláda následně vše poslušně urychlila.

Například v USA nejprve důležitá restriktivní opatření nebyla ani zavedena, neboť nerušený chod firem tam byl kvůli zisku považován za cennější než lidské životy a zdraví. Řada tamních občanů a politiků však tento malthusiánsky inspirovaný přístup nesdílí, neboť mají blíže k sociálnější koncepci, jakou se k těmto otázkám přistupuje ve většině zemí kontinentální Evropy, a vynucují si alespoň základní opatření. Nejen stát New York, ale například také Kalifornie, která je sama pátou největší ekonomikou světa, zaujala serióznější a restriktivnější opatření proti koronaviru než federální vláda.

Zde je vidět, že štěpení má značně větší sílu než jen omezování mezinárodních a transnacionálních aktivit do hranic národních států. Například uzavření nejen mezinárodní, ale i místní dopravy se kvůli koronaviru odehrálo na řadě míst světa. Hranice se dočasně přepisují tím, že dochází ke štěpení uvnitř zemí. Obrazně řečeno tedy nejde jen o návrat k národním státům, ale dokonce také k městským státům. V případě potřeby se izolují kraje, okresy, města či vesnice, aby se ze silně nakažených oblastí virus nešířil dále. V České republice šlo například o Litovelsko, v Číně je tím všeobecně známý Wu-chan.

Virus se pochopitelně nejvíce šíří v místech s velkou koncentrací lidí. Jedenáctimilionový Wu-chan, osmimilionový New York, dvanáctimilionová Moskva, devítimilionový Londýn, čtrnáctimilionové Dillí či čtyř a půl milionové Nairobi jsou klasickými případy. Takovéto metropole uvnitř zemí jsou populačně a ekonomicky větší než mnohé národní státy. Odtud mnohé z nich také čerpají svoje možnosti reagovat na pandemii. V důsledku neoliberálního omezování role veřejných institucí včetně role státu či měst však v řadě západních i dalších zemí v posledních desetiletích došlo navzdory částečnému využití veřejných institucí po globální finanční a ekonomické krizi 2008 pouze k částečné připravenosti na pandemii. Přitom zkušenosti z minulých epidemií a pandemií ve světě jsou už značné.

Specifická opatření jsou zapotřebí na mnoha místech v rozvojových zemích, kde jsou chudí lidé závislí na každodenním obstarávání obživy. Místní trhy jsou pro ně často zásadním místem pro získávání věcí nezbytných pro přežití. Jejich omezení by proto měla sledovat případné zajištění potravin a dalších nezbytností místní či národními vládami, agenturami OSN a humanitárními organizacemi.

Přeskupení globálních sil

Pandemie vyvolala napětí v globálních interakcích. Současná politika USA se může na první pohled zdát antiglobalizační a v některých aspektech skutečně je. Při podrobnějším pohledu ale vidíme, že Trumpův přístup je zatím do velké míry jen prostředkem, a nikoli cílem. Trump sám je transnacionální businessman a požaduje, aby se Čína více otevřela USA, například ve finančním sektoru. Dále požaduje, aby Čína více nakupovala americké zboží, například zemědělské produkty. To je přece globalizační, a nikoli antiglobalizační trend. Pochopitelně se to ale netýká strategického průmyslu, primárně technologií využitelných k vojenským účelům, v němž USA chtějí dominovat, a proto omezují Huawei a další čínské firmy. USA ve své současné sestupné fázi vývoje vnímají především v posledních letech Čínu jako svého rivala a snaží se ji zadržovat a omezovat její globální vliv. Globální výroba a obchod však budou v budoucnu pokračovat, ale budou plně kontradikcí. V některých směrech bude více lokalizace, v jiných ale bude pokračovat makroregionalizace a globalizace.

Již nyní začínají snahy o relokaci menšího počtu zahraničních výrobních kapacit z Číny do Vietnamu či Mexika, přičemž se tento trend může časem zvětšit a mířit také do Evropy a USA – rovněž v návaznosti na americko-čínskou obchodní válku v posledních letech. Čína může tuto částečnou reorientaci nahradit tím, že v jiných aktivitách naváže na svoji novou hedvábnou stezku, tedy projekt Iniciativy pásma a cesty započatý roku 2013, kterým vytváří svoji alternativní verzi globálních interakcí. Tím zintenzivňuje svoji spolupráci s globálním Jihem (tedy s Afrikou, Latinskou Amerikou i Asií) a rovněž se střední a východní Evropou. Čína zároveň posiluje domácí spotřebu, čímž se stává méně závislá jak na USA a případně také západních a dalších zemích, tak celkově stále méně na svém exportu. Jedná se o uplatnění další vývojové fáze modernity s čínskými charakteristikami v domácí a zahraniční sféře (Wei 2017).

V budoucnu se celkově bude jednat o značně globalizovanou společnost, pokud ji porovnáme s tím, jak byla provázána například před dvěma dekádami, natož před dobytím amerického kontinentu. Jde tedy skutečně spíše o korekci než o deglobalizaci. Novinkou je teď spíše náhlý průběh těchto změn než změny samé. Globální pandemie dobře odhaluje skutečnou povahu dosavadní globalizace. Nikdy to nebyl nějaký bezproblémový proces globální integrace, ale spíše proces plný konfliktů. Globální interakce probíhaly v dějinách vždy rozporuplně ve vlnách globálních integrací, následných dezintegrací a poté ještě větších globálních integrací. Po částečných deglobalizačních trendech bude možné usilovat o globální komunikaci a spolupráci na vhodnější a spravedlivější bázi s větším důrazem na vyváženost jednotlivých rovin – od roviny lokální přes národní a regionální a makroregionální až po globální. Současné překotné proměny však mohou mít různé negativní politické, ekonomické a sociální dopady v podobě recese či krize, což se již začíná projevovat. Konsekvence se už objevují také v rovině vyostřených politických, diplomatických a zpravodajských sporů, jež mohou vést i ke střetům ozbrojeným.

Závěr: proti rasismu a nesnášenlivosti

Zvláštní reportérka OSN pro problémy rasismu, xenofobie a nesnášenlivosti Tendayi Achiumeová (Kenny 2020) kritizovala „nezodpovědnou, diskriminační státní rétoriku“ některých politiků, například Donalda Trumpa, kteří komentovali pandemii v jednotlivých zemích. Upozornila, že projevy rasismu a nesnášenlivosti jsou nepřijatelné ve státních politikách a výroci. Proti nim na Mezinárodním dni pro vymýcení rasové diskriminace zdůraznila: „Krise jako je koronavirová pandemie nám připomíná, že jsme všichni propojeni a že naše živobytí je vzájemně provázané.“ V souladu s tím Tedros Adhanom Ghebreyesus, který vede Světovou zdravotnickou organizaci, požadoval, aby se pandemie přestala politicky zneužívat (UN News 2020).

Obvykle se setkáváme s tím, že se poukazuje na nezamýšlené důsledky pozitivních událostí. Ulrich Beck však ve své knize *Metamorfóza světa* (Beck 2016) upozornil, že je důležité vidět také opak, tedy pozitivní důsledky negativních událostí, neboli emancipační, charakter katastrof. Také z koronavirové pandemie si můžeme odnést ponaučení a emancipovat se z dosavadních nespravedlivých a nesnášenlivých pout. Bude přitom třeba společně čelit jak zdravotním rizikům, tak sociálním a ekonomickým nerovnostem, politickým konfliktům, technologickým rizikům, environmentální krizi a dalším závažným problémům. Bude ovšem zapotřebí jak respekt k úspěšným lokálním přístupům k pandemii, tak také ochota vzájemně se od sebe učit a společně koordinovat jednotlivé kroky. V každém makroregionu světa již zaznívají různé inspirativní a inovativní podněty pro budoucí místní i globální uspořádání.

Jan Campbell: DISKUSE U KULATÉHO STOLU 28. 7. 2020 - DOPADY COVID-19

Všeobecné téze a název témat.

Co víme - historii pandemií různých typů, vyplývající vědecké poznatky, částečně – profilaktické možnosti a léčení. Dnes k tomu můžeme doplnit: nepřehledné množství tzv. vědeckých studií, nepřehledné množství oficiální informace, nepřehledné množství neoficiální informace. Autorství (příroda, člověk nebo zásah člověka do přírody), mutační potenciál...

Co nevíme - všechny způsoby šíření, etnicita, geografie (výška lokality, atd.), všechny primární a sekundární následky, krátkodobé, střednědobé a dlouhodobé, imunita (krátkodobá nebo střednědobá, jiná), žádná statistika patologických závěrů, správné cestě k léčení: art legis, alternativní, smíšené, jiné.

Jak si představit svět pandemie s koronavirem : *Svět koček* - satirická dystopie o rozpadu Číny (Lao She, 1899 – 1966), *Vernadsky - koncept noosféry*, po geosféře a biosféře třetí fáze vývoje Země (Vernadsky, 1863 – 1945), Anglická science fiction, například – *Den tryfidů*, (John Wyndham, 1903 – 1969).

Výzva: přehodnocení sociálních systémů – politických, ekonomických, vzdělávacích, zdravotnictví, věda a média, zviditelnění napětí mezi kvantitativně počítaným a kvalitativně prázdným časem (chronos) a časem naplněným společenskou interakcí (kainos).

Otázky: Jaká je konstrukce naší společnosti? Jaké jsou naše opravdové hodnoty? Co je to domov: bezpečí a útulek nebo vězení, psychologická zátěž? Politika představuje opakování známého a zkušeností versus umění představuje to, co neznáme. Politika začala naslouchat hlasu jiných (vědců, epidemiologů, hygieniků, vojáků...)

Co nás čeká, co nás nemine: 1) Trvalejší nouzový stav s pokryteckým odůvodněním. Mj. ochrana zdraví seniorů. 2) V kontextu dění ve světě bude testování částí přípravy na nevyhnutelný konflikt. 3) Snížení populace Planety není hlavním cílem pandemie – bude ale použito k matení veřejnosti. 4) Role TNC a BIS bude ještě důležitější s následnou ztrátou zbytku státní suverenity všech států neschopných zabezpečit vlastní komunikaci, vědecký výzkum, vojenskou průmyslovou výrobu, měnu a platební systém, a vojska.

V čem je pandemie překvapivá?

První fáze koronavirové krize spočívá ve vládám doposud neznámém **nabídkovém šoku** (protože se uzavřela produkce a logistika), ve druhé fázi, v již více méně vládám známém **poptávkovém šoku**.

Dostáváme panské rady, které si nemůžeme dovolit následovat. Účet za uzavírky v první vlně Covidu-19 je astronomický. Výdaje na zmírnění jejího ekonomického a sociálního dopadu v USA přifoukly státní dluhovou bublinu o 864 miliard dolarů. To je ekvivalent částky, kterou se zadlužily Spojené státy za celou dobu až do roku 1980. Nyní vláda dokázala zatnout stejnou sekeru během jednoho měsíce. A to je jen počínek.

Ve své červencové zprávě Evropská komise oznámila prognózu, podle níž skutečný HDP klesne o 8,7 %, zároveň v květnové prognóze se očekával 7,7% pokles. Mezitím v roce 2021 může ekonomika eurozóny ukázat 6,1% růst, původně se očekávalo 6,3 %. Pokud jde o

ekonomiku celé Evropské unie, EK očekává letos pokles o 8,3 %, nikoli o 7,4 % odhadovaných na jaře. HDP EU také má očekávat menší růst - o 5,8 %, i když na jaře se jednalo o 6,1 %.

Situace v ČR.

Domácnosti svou budoucnost nevidí rozhodně tak růžově, jako třeba česká vláda. Podle průzkumu PAQ Research čtvrtina domácností přemýšlí o tom, že bude muset snížit svoje výdaje: za potraviny, spotřební věci nebo kulturu. Více než 15 procent rodin už se dokonce takto uskromnilo a dalších 10 procent zvažuje kvůli vládním koronavirovým opatřením radikálnější řešení. Budou si muset patrně vzít půjčku, prodat nějaký majetek nebo se přestěhovat do levnějšího bytu.

Hlavní ekonom České spořitelny David Navrátil: *Podle našich odhadů má zhruba pět procent domácností z řad zaměstnanců už teď pokles příjmů o 40 procent a více, a to včetně kompenzací od státu, a nemají ani finanční rezervu. Týká se to tedy asi čtvrt milionu lidí.*

Průzkum PAQ Research: *třetina zaměstnanců přišla během koronakrize o část mzdy, ať už zkrácením úvazku, redukcí flexibilní složky, zrušením benefitů nebo prostým snížením mzdy. U 22 procent lidí platí tento stav i nadále.*

Analytik CERGE-EI Filip Pertold: *Podle černého scénáře máme v Česku asi 1,2 milionu lidí, kteří mohou mít za určitých okolností na podzim výrazné ekonomické problémy, a část z nich může definitivně skončit na úřadu práce.*

Do svého odhadu Pertold zahrnuje nezaměstnané (270 tisíc lidí), lidi na ošetřovném (200 tisíc) a v programu Antivirus (700 tisíc), dohodáře (100 tisíc) a dalších 100 až 200 tisíc lidí v šedé zóně (OSVČ nebo například na černém trhu práce). Otázka: Co to znamená na lokální úrovni, v ČR?

1) Pětinu ekonomicky aktivních lidí tak mohou potkat na podzim vážné finanční problémy. 2) Jaká bude realita, zatím lze jen odhadovat. 3) Neignorovat alternativní scénář ČNB. Ten pracuje s hospodářským propadem kolem 13 procent. 4) Výraznější dopad na život rodin je nutné očekávat v závěru roku a začátkem 2021.

...

Situace v zahraničí

Všeobecně platí, že vláda ČR nemůže nic ovlivnit, co přijde ze zahraničí. Je jedno, zda se jedná o SRN, EU, USA nebo ČLR a RF. ČR představuje malou, otevřenou ekonomiku neschopnou se bránit. Bude li se opakovat uzavření společností, jak se to již dnes opět jeví v SRN, Švýcarsku a jinde, a jak tomu bude po ukončení hlavní dovolenkové sezóny k začátku září i v jiných státech nepomůže ani žádná sebe expanzivnější fiskální politika zvrátit hluboký hospodářský a s ním i sociálně – politický propad.

Opakování uzavření evropských společností se odrazí na kurzu české koruny, cenách potravin a produktů a samozřejmě i tím na působení výjimečnosti koronavirové krize. Ta spočívá v první fázi, ve vládám doposud neznámém **nabídkovém šoku**, protože se uzavře produkce a logistika, ve druhé fázi v již více méně vládám známém **poptávkovém šoku**.

Co nás čeká? Covid-19 posílí volání po základním nepodmíněném příjmu, který by měl alespoň dočasně zmenšit riziko sociálních nepokojů v EU.

...

SRN

Skutečnost, že se posuzuje zavedení povinného testování všech do SRN přijíždějících nebo se vracejících mluví sama za sebe. Kromě toho, aktuální nárůst onemocnění indikuje na skutečný vznik epidemie.

Pro posouzení hospodářských následků v SRN je nutno brát v úvahu brexit a s ním plánovanou dohodu mezi UK a EU. Ředitel Spolkové unie německého průmyslu Joachima Lang včera prohlásil: *Třebaže se zdá, že strany během dialogu dosáhly určitého pokroku, Londýn a Brusel stále mají příliš mnoho nevyřešených otázek, takže by se měly připravit na obchod podle pravidel WTO.*

Neúspěch vyjednávání mezi EU a UK o jejich dvoustranných vztazích po Brexitu je *téměř nevyhnutelný*, přestože takový výsledek hrozí *hospodářskou katastrofou*, píše Bloomberg s odvoláním na názor ředitele Spolkové unie německého průmyslu Joachima Langa. Z tohoto důvodu se společnosti na obou stranách Lamanšského průlivu musí *připravit na dvoustranný obchod bez dohody podle pravidel WTO*. Varování platí nejenom pro SRN, ale i pro ČR, protože (cítuji): *Londýn se opakovaně odchýlil od politických prohlášení o klíčových otázkách, jako jsou budoucí pravidla hospodářské soutěže. Je nezbytně nutné, aby se německá vláda a EU spojily a soustředily se výhradně na nouzová opatření... Německý průmysl je přesvědčen, že Spojené království nedokončí přípravu infrastruktury pro přeshraniční obchod včas... Společnosti čelí hrozbě nových cel, další byrokracii a možné hospodářské katastrofě.* Kromě toho hlavní vyjednávač EU, *Michel Barnier* uvedl, že mezi stranami jsou *velké rozdíly*, a dodal, že dohoda mezi Londýnem a Bruselem je *nepravděpodobná*, pokud britská vláda nezmění svůj přístup.

Riziko, o kterém se v ČR nemluví a nepíše: Nákup dluhopisů ECB z programu PSPP a rozhodnutí Ústavního soudu SRN lze srovnat se hrou dětí se zápalkami. Proč?

Podstata sporu je spojena s existencí Euro, potažmo i samotné EU.

5. května t. r. rozhodl ÚS SRN částečně ve prospěch stěžovatele, Peter Gauweiler. Spolková vláda a Spolkový parlament musí během 3 měsíců prověřit vedlejší dopady plánovaného nákupu dluhopisů, jinak musí vystoupit z programu nákupu dluhopisů.

23. července, to jest před několika dny, vyhlásil stěžovatel Gauweiler poplach. Předal prostřednictvím svého právníka (Dietrich Murswiek) urgentní žádost o náhled do spisu a adresoval ji ministru financí (Olaf Scholz, SPD), ministru hospodářství (Peter Altmaier, CDU) a prezidentovi Spolkového parlamentu (Wolfgang Schäuble, CDU). Žádost podal po té, co se v tisku objevila zpráva, že adresáti splnili podmínky rozhodnutí ÚS a protože se chtěl přesvědčit včas před vypršením lhůty, zda tomu tak opravdu je. Jestliže ne, podá další žádost (einstweilige Verfügung) a od 6. srpna nebude možné Spolkové bance nakupovat dluhopisy z programu PSPP ECB. To jedna strana drahé mince. Ta druhá se podobá situaci v ČR. Jak a proč?

Ministr hospodářství Altmaier je v klidu. Na první dotaz Gauweilera z 11. května odpověděl, že zodpovědnou osobou je kolega, ministr financí Scholz. MF sdělilo, že vše je v pořádku, předalo dokumentaci ECB spolkovému parlamentu. Ten také řekl, že vše je v pořádku. Vláda a parlament tak formálně udělali vše, co musely. Tím je prý spor vyřízen, protože ÚS nepožádal o doplňující informaci. V čem je problem?

24. července napsal Gauweiler ústavnímu soudci (Petr Huber), že jeho analýza dokumentů neodpovídá požadavkům ÚS. Mimo jiné i proto, že ze 7 dokumentů mu nebyly dány 3 s označením *utajované*.

Na tomto místě se dostáváme ke kořenům svobodného přístupu k informaci, demokratickému procesu a rozhodování s osudovými následky pro občany. Do tří utajených dokumentů lze nahlédnout se speciálním povolením a ve speciální místnosti pod dohledem. Nebude – li Gauweilerovi umožněn náhled do dokumentů, a nebude li přesvědčen, že zdůvodnění vlády odpovídá požadavkům ÚS, lze očekávat exekuci rozhodnutí se všemi představitelnými a nepředstavitelnými následky pro Euro a EU. Nejenom český vítěz v Bruselu, premiér, by se stal v tom okamžiku směšnou figurkou.

Ve spojení s rozhodnutím ÚS SRN se zmíním jenom na okraj o dalším nebezpečí: Role a mocie *Bank for International Settlements* (BIS).

BIS ve své roční zprávě s daty k 31. květnu 2020 a odsouhlasenými projekty a plány. (Dokument roční zprávy má 206 stran, dokument BIS Innovations 2025 má 88 stran).

GM BIS Augustin Carstens: 1) *Koronavirus způsobil ve světě chaos. Pandemie představuje trojitou krizi: krizi zdravotnictví, úder po hospodářství a test globální finančního systému.* 2) *Úvěrová, finanční a daňová politika musí změkčit dopady krizí.* 3) *Globální šok vyžaduje mezinárodní spolupráci. Zde se nabízí BIS jako centrální banka centrálních bank států. Její inovační strategie BIS 2025 s nedávno zřízenými centry ve Švýcarsku, Singapuru a Hongkongu...*

Nikde ani zmínka o člověku, pouze hospodářství, finance a růst. Peněžně – úvěrová politika není technickou, ale čistě politickou záležitostí. BIS vydělala mimo jiné na zlatě, které považuje ČNB, cituji pana Rusnoka: _ za nepraktický nástroj pro držení rezerv centrální banky. _ Světe, div se! O to více, když včera, tj. 27. července dopoledne cena unce zlata byla vyšší, než v roce 2011 a dosáhla 1940 USD.

Nebezpečí a rizika zatím za horizontem české kotliny: Holandsko a Rakousko, potažmo Polsko.

Sekundární nebezpečí, o kterém se v ČR vůbec nikdo nezmiňuje, pochází z trendů v oblasti energetiky, energetické politiky EU a ČR. Na jaře t. r. 11 vedoucích infrastrukturních společností z oblasti plynového zabezpečení EU z 9 států EU představily v EK strategický plán pod názvem *European Hydrogen Backbone*. Od poloviny t. r. až do roku 2030 včetně skupina společností navrhuje organizovat tzv. vodíková údolí. Tj. lokality, kde se má vyrábět vodík, která budou na začátek spojena pomocí potrubí v délce 6.800 km. Do 2040 – 23.000 km a 2050....

Podrobnosti tohoto návrhu, včetně prvotní analýzy hospodářských dopadů na členské státy EU a cenových dopadů na spotřebitele EU, zveřejním v příštích týdnech. Zmiňuji se o návrhu, protože představuje aktuální příležitost požadovat od české vlády vysvětlení příčin jeho zrodu, postoje vlády k němu v kontextu dostavby AE a dalších fantastických a korupci umožňujících projektů. **Co brát v úvahu při tvorbě energetické strategie?**

<http://www.ceskenovinky1.eu/domains/ceskenovinky1.eu/2020/07/30/nas-tokamak-ide-v-ustrety-slnku/>

USA

Poslední ping pong v uzavírání konzulátů v USA a ČLR představuje symbolickou politiku a jenom jednoho z mnoha kol vedoucích k prohloubení konfliktu mezi Pekingem a Washingtonem. Konflikt, který trvá už mnoho měsíců a znepokojuje celý svět je v tom, že ČLR, která byla dříve *strategickým konkurentem Západu*, se stala oficiálním *strategickým nepřítelem* USA. V následku tohoto přehodnocení na Západě a s ohledem na zkušenosti hospodářsky slabé RF musel čínský prezident Si zvolit **agresivnější řeč** v zahraniční politice,

ukázat **proč a kde cítí svoji převahu** včetně boje s pandemií a výzkumem, a v neposlední řadě začít připravovat veřejnost na již zcela jasně představitelný vojenský konflikt s USA. Jejich zahraniční politika a vojenské schopnosti jsou oslabeny pandemií, proto se chovají stále agresivněji. Dokonce bezpečnostní expert *Německé společnosti pro zahraniční politiku* Josef Braml varuje: *Je možné, že nás čeká válka.*

V kontextu možné války mezi USA a ČLR se nachází kapitalizace amerického fondového trhu. Ta je cca 26 trilionů USD. V současné době mají klíčové americké banky dostatek prostředků, aby ve spolupráci s FED obdržely tolik, aby mohly koupit všechny klíčové společnosti a jejich dodavatele.

FED jako vlastník tiskáren peněz, skutečný vlastník USD se proto může stát i vlastníkem amerického hospodářství, sloužícího především zbrojnímu průmyslu. Následně může FED ve spolupráci s ECB, která doposud pouze kopírovala politiku FED, měla ve vedení vždy na USA orientované a od nich závislé vedení, udělat podobné v EU.

Výsledky posledního summitu v Bruselu jasně indikují tuto možnost následujícími fakty:

1. Nikdo nesdělil, které banky budou půjčovat EK, jinými slovy, které budou věřiteli.
2. Půjčovat si bude společenství států, v nichž každý stát je ručitelem úvěrů, dlužník.
3. Řešení EK představuje nikdy v minulosti nevidané: půjčka privátních bank na desetiletí bez jakéhokoliv rizika. Proč? EU je příliš velká na to, aby se banky musely bát, že kvůli dluhům padne, protože v EU platí princip solidarity a pokladny někdo naplní.

Poznámka: USA koupili 90 procent produkce léku Remdesvir. O jiných nevíme nic. Mike Ryan (WHO) ve čtvrtek řekl v Ženevě: *WHO neočekává v představitelné budoucnosti vymýcení covid-19.* Nositel Nobelovy ceny za ekonomie, Paul Romer navrhuje testovat každého občana USA 2x až 3x měsíčně.

Ideologie se bude měnit, moc státu bude relativně růst s pomocí IT a UI a sociálního dohledu (ve srovnání s TNC). Gleb Tsipursky - Scientific American: _ Vítězství nad covidem bude otázkou velkého štěstí a nebude to dříve než v letech 2024-2025. _ Richard Haass, prezident Americké rady pro zahraniční vztahy: _ Vakcinační nacionalismus téměř jistě vyhraje nad vakcinačním multilateralismem. _

Proto je důležité mít na paměti: bude – li covid vyřešen až v horizontu pěti let, společenská situace ovlivní volby - parlamentní, komunální, prezidentské a evropské.

Podle respektované americké společnosti *Epiq* bylo podáno v prvním pololetí 2020 v USA 3.427 žádostí na likvidaci společností. V červnu 2020 převýšil státní dluh hranici 26 trilionů USD, což se rovná cca 120 procentům HDP USA. Očekává se uzavření 12 až 15 tisíc velkoobchodů a 40 milionů lidí bez práce přibude k již dnes nezaměstnaným.

S ohledem na obchodní válku USA s ČLR, RF a potažmo i s EU a dalšími státy prakticky neexistuje žádná tržová periferie pro kapitalismus založený na expanzi. Protože se expanzivní systém nemůže transformovat do intenzivního a interní populace klíčových kapitalistických států nemůže ochránit před vnější populací asymetrických kapitalistických států, vznikl mírovým způsobem neřešitelný protiklad (kontradikce) a výzva. Tu lze popsat zjednodušeně: **všude překážky.**

Podobně tomu bylo v historii s bankovníctvím v Benátkách. Když došlo k omezení, tj. překážkám, vydali se Židé pracující v bankách na cestu, přes Vatikán, Holandsko, do Velké Británie, aby ovlivnili dění ve světě.

Analogické řešení si lze představit i dnes. Globální bankovní systém fungující podle pravidel BIS ovládne hospodářství, politická rozhodnutí a tím celé státy a společenství.

ČLR

Příklad Velké Británie, která odstartovala následování bojkotu Huawei v USA, k němuž se již přidala protokolem ČR, zatím co Francie ne, SRN zatím také ne, umožňuje jasně pochopit, co znamená dobrý vztah s ČLR, jaké ztráty mohou vzniknout z tendenčních politických rozhodnutí a jak se bude transformovat globální systém do nového soupeření.

Kromě nemovitostí objem investic ČLR v UK byl v roce 2019 3,6 bilionů GBP, přičemž v roce 2018 to bylo 4,2 bilion, v roce 2017 16,6 bilionů GBP.

Hlavní investice ČLR v roce 2019 byly v sektoru datového centra Global switch (1,8 bilion GBP), platební společnosti World First (550 mio GBP), společnost vyrábějící whisky Loch Lomond Group (315 mio GBP), podpora robotické společnosti CMR Surgical (195 mio GBP) a investice do CATS Colleges (část Cambridge Education Group ve výši 150 mio GBP).

Vedle uvedených investic byla podepsána smlouva o investici na deset let do British Steel ve výši 1,2 bilion GBP.

800 největších čínských společností zvýšilo obrát o 17 procent vůči 2018 s celkovým příjmem ve výši 91 bilionů GBP.

Grant Thornton odhaduje, že v UK pracuje 13 tisíc zaregistrovaných čínských společností, které zaměstnávají přímo více než 71 tisíc pracovníků. V roce 2018 to bylo cca 62 tisíc. O nepřímo zaměstnávaných počtech lidí, nevím.

Pro srovnání uvádím, že obchod mezi UK a ČLR dosáhl 86,3 bilionů USD 2019, což představuje dvojnásobek toho, co bylo před 10 roky.

ČLR investovala v SRN v roce 2018 2,1 bilion Euro, ve Francii 1,5 bilion Euro.

...

Populace

Studie washingtonských vědců byla publikována v akademickém žurnálu The Lancet. *Pokračující růst populace později v tomto století není nejpravděpodobnější možností*, shrnul závěr studie doktor Christopher Murray, jenž výzkum vedl.

Podle odhadů by se populace 23 zemí měla snížit dokonce o polovinu a více. Nejrazantnější změna by měla nastat v Lotyšsku, kde podle vědců klesne počet obyvatel o 78 procent. Mezi tříadvacítkou zemí se značně klesající populací figuruje značná část evropských zemí. Mezi nimi Slovensko, Chorvatsko, Ukrajina, Srbsko, Polsko, Španělsko, Portugalsko, Moldavsko, Rumunsko, Bulharsko či Bosna a Hercegovina. Počet obyvatel v ČR by se podle studie měl do roku 2100 snížit ze současných 10,6 milionu na 6,7 milionu.

Závěr – Tři krátké poznámky k zamyšlení

Je očividné, že mezi přírodou a člověkem jako jejím pánem a vlastníkem, jak formuloval Descartes byla vyhloubena nepřekročitelná propast. To, co činilo člověka člověkem, byla jeho schopnost jednat. To, co činilo přírodu přírodou, byla trpnost a trpělivost, s jakou toto jednání doposud snášela.

Člověk viděl a vidí i dnes přírodu skrz konstrukty matematického a technického rozumu, vyjímá se z míst Země a není proto divu, že se začal uprostřed světa cítit cizincem: osamělý subjekt bez domova v nekonečném moři mrtvých objektů.

Koronavirus a s ním vyhlášená pandemie strachu z mutujícího viru jasně dokazují, že aktivita a pasivita – člověka a přírody by měly být na obou stranách. Že k lidskosti patří trpná závislost, protože příroda nebude čekat na okamžik, kdy ji člověk zcela ovládne.

Souběžná re-definice rolí – člověka a přírody umožní porozumět naší současné situaci. Příroda a člověk se svými falešnými ambicemi a s pravděpodobností hraničící s jistotou svým zásahem nastavily meze modernizačnímu projektu, jehož cílem bylo proměnit lidi ve věčně mladé subjekty zbavené všech omezení. Touha člověka popřít tuto pravdu, která odpovídá pozemské povaze, nás dovedla na kraj propasti a možná i sebezničení.

Koronavirus a pandemie strachu jako pár nabízejí propojení lokalizace a globalizace v jejich oboustranně obohacujících se verzích. Nabízejí sjednocení vědění do jednotného a chápání naší planety jako kosmickou loď. Tu nemůže řídit ani udržovat zkorumpovaný člověk.

Tiberio Graziani: NĚKTERÁ ZRCADLENÍ NAŠICH DNŮ

Pandemie - mezinárodní vztahy

1. Pokud jde o mezinárodní vztahy, pandemie podkopala tradiční partnerské vztahy, zejména vztahy na Západě, urychlila procesy rozpadu Evropské unie, přispěla k omezení integračního procesu euroasijské hospodářské unie, zdůraznila nastupující váhu Ruska a Číny.

Zdá se, že systémy založené na liberálních demokratických principech, na individualismu a na tzv. „západních“ hodnotách neodolají zkoušce pandemií této velikosti. Uplatňování těchto zásad nebo hodnot ve spojení s procesem globalizace zničilo sociální systém v celé Evropě, zejména ten, který se týká veřejného zdraví.

Pandemie bude jedním z faktorů, kvůli kterým vzniknou nové mezinárodní vztahy a nové vládnoucí třídy. Z tohoto hlediska budou nejlépe vybavenými národy pravděpodobně ty, které potvrdí hodnoty solidarity a pospolitosti jako základu politické suverenity.

2. Mezinárodní vztahy nebudou po koronavirové krizi pravděpodobně stejné. Nyní se zdá, že Evropané se vracejí zpět do nacionálního a dokonce regionálního sobectví. Typickým případem se ukazuje napětí mezi ústřední vládou Italské republiky a některými regionálními guvernéry.

Stejně zásady, které dosud upravovaly mezinárodní vztahy, se ze dne na den zdají být zastaralé. Rovnováha mezinárodní moci se mění. Tato změna by se mohla stát nezvratnou, pokud organizace, jako jsou OSN, MMF, WHO a vojenské struktury, jako je NATO, nedokáží zavést odpovídající strategie.

3. Pandemie prokázala nedostatečnost nadnárodních struktur založených na liberálním demokratickém modelu a na tzv. západních hodnotách. Budou muset být vybudovány nové instituce založené na vztazích solidarity. Z tohoto hlediska by mohla být fóra BRICS dobrou zkušeností pro implementaci a rozšíření po celém světě.

Pandemie - globální hráči

1. Osobně nemám strach z pandemie. Pokud porovnáme pandemii koronaviru s „velkou chřipkou“ (tzv. španělskou) z let 1918 - 1920 nebo s asijskou chřipkou z let 1956-1960, které zabily miliony lidí, můžeme se považovat za šťastné. Rozumím však panickým projevům, které se občas odehrávají v různých částech světa. Podle mého názoru pocházejí z přebytku pravdivých a nepravdivých informací, které zůstávají v informační síti a neustále je opakují sociální sítě.

Spíše jsem znepokojen nedostatečnou solidaritou projevenou Evropskou unií a jejím pozděním při plánování pomoci členským zemím, jako je Itálie a Španělsko.

2. V rámci hospodářské soutěže mezi národy jsou katastrofy (přírodní nebo umělé), jako jsou zemětřesení, záplavy, požáry, hladomory, exody a migrace take formovány pro účely silových strategií. Kromě svého specifického původu, je tedy také pandemie

koronaviru zahrnuta mezi prvky porovnávání mezi současnými hlavními mocnostmi. Z tohoto konkrétního hlediska se tedy současná „pandemie“ - jako hrozba pro světové zdraví - stává jakýmsi globálním praktickým cvičením v kontextu tzv. „hybridní války“, zejména se mi to jeví ve dvou podoblastech: oblasti „informační války“ a „humanitární diplomacie“.

V současné pandemii se zdá, že informační válka hraje velmi důležitou roli a v některých ohledech je rozhodující kvůli všudypřítomnosti informačních a komunikačních technologií (ICT). Chci-li být syntetický - možná i banální - "informační válku" v době koronaviru vyhrají ti, kdo vlastní nejvýkonnější algoritmy a platformy.

3. Současná pandemie odhalila křehkost států, přinejmenším těch západních, a jejich podřízenost majitelům velkých digitálních infrastruktur. Dnes jsou to velké digitální infrastruktury, které lidem umožňují „stýkat se“ a zajišťovat základní služby. Úloha, kterou ICT v posledních týdnech přebírá, bude řešena po nouzové situaci jednáními mezi hlavními společnostmi v oblasti ICT a státy.
4. Konec pandemie je obtížné předpovědět. Podle některých analýz by mělo dojít k jejímu skončení během několika měsíců. Připomeňme si však, že pandemie tohoto typu mají dlouhý průběh, který musí vlády zvládnout.

Trump - Čína

1. Přístup Trumpovy administrativy k pandemii koronaviru byl od samého počátku matoucí, jako tomu bylo i v několika dalších zemích. Dále to byl přístup charakterizovaný nikoli vůlí omezit pandemii na racionálním základě mezinárodní spolupráce a solidarity. Naopak, Trump ustrašeně ukazoval prstem na Peking. Je zřejmé, že pandemie byla zneužita v krizi, kterou pohání Washington proti Pekingu. Trump se pokouší vrátit zdravotní krizi zpět do kontextu hospodářského, finančního a geopolitického sporu s Čínou, který od počátku charakterizoval jeho zahraniční politiku.
2. Austrálie se také snaží využít krizi způsobenou pandemií proti Pekingu. Číní tak pro vnitřní bezpečnost i pro geopolitické otázky, zejména ovlivňující Jihočínské moře.
3. Nejpravděpodobněji budou některé země v takzvaném západním světě podporovat USA tím, že Čínu nějakým způsobem budou volat k zodpovědnosti za rozšíření koronaviru, aby s největší pravděpodobností oslabily její důvěryhodnost. To by se mohlo stát a ještě urychlit, pokud některá průmyslová odvětví zahájí soudní řízení proti Pekingu.
4. Intenzita současného napětí mezi Washingtonem a Pekingem bude sledovat vývoj účinků pandemie na oblasti hospodářství a financí.

Americké volby

Vzhledem k pandemii je velmi obtížné předpovídat americké prezidentské volby. Ještě před několika měsíci bylo Trumpovo znovuzvolení považováno za samozřejmost.

Globální "vypnutí" způsobené koronavirem, nárůst nezaměstnaných (odhaduje se mezi 25 a 30 miliony), kolaps cen ropy a Trumpova „originální“ tvrzení společně vytvářejí ovzduší nedůvěry vůči současné republikánské administrativě. To se však automaticky nepromítá do výhod pro Demokratickou stranu, která se stále snaží krčit za Bidenem.

Údery, které vedl Trump během svého působení proti tzv. Deep state (Hlubokému státu), destabilizovaly nejen Demokratickou stranu, ale také průřezové spojení velkých a silných nátlakových skupin v oblasti průmyslu a financí.

Dalo by se říci, že v tomto období, v USA, ale také v dalších zemích tzv. západního světa, není politika v dobrém zdravotním stavu. Vypadá tak, že trpí podivným virem...

Obecná atmosféra nedůvěry, která vane mezi všemi Američany, s největší pravděpodobností odmění kandidáta, který bude od nynějška do listopadu lépe schopen jednat s americkými lobby, FEDem a Pentagonem a který jim především prokáže svoji konkrétní spolehlivost.

Podle této logiky by měl být vítězným kandidátem Joe Biden. Ať už bude však Biden zvolen nebo bude Trump potvrzen, Američané budou mít vedení „pověřené“ velkými průmyslovými skupinami, finančními prostředky a investory do digitálních infrastruktur, které díky pandemii přebírají stále větší rozhodovací roli.

V případě nadcházející administrativy vedené Joe Bidenem se velká americká strategie na mezinárodní scéně nezmění.

Nepřáteli budou vždy Peking a Moskva: dva klíčové hlasy euroasijské masy. Pravděpodobně se nová administrativa bude snažit hnát, v závislosti na možných výhodách, Moskvu proti Pekingu, Peking proti Moskvě, Nové Dillí a Moskvu proti Pekingu.

Stejně tak se Washington pokusí dále oslabit Francii a Německo k posílení své výrobní produkce.

Nová americká administrativa bude mít za úkol předefinovat tradiční aliance, které vznikly po druhé světové válce v souvislosti s přeformulováním nového mezinárodního řádu.

Washington bude nucen posílit své vztahy s Británií, Izraelem a Japonskem. Posílení zvláštního partnerství s Londýnem bude zaměřeno na pomoc Washingtonu ovládat země kontinentální Evropy, omezit hegemonické cíle Paříže a Berlína a mezinárodně ovlivnit světový finanční trh. Stále v rámci kontroly nad Evropou a „zadržování“ či lépe destabilizace Ruska bude Washington pokračovat ve své politice „přátelství“ s Varšavou, Kyjevem a Tbilisi.

Obnovený přátelský vztah s Izraelem, také z důvodu nepředvídatelnosti Erdoganova Turecka, umožní USA zachovat si svoji roli na Blízkém východě, zejména v souvislosti se sporem s Íránskou islámskou republikou. Pravděpodobný nový vztah s Tokiem bude založen na společné opozici proti Pekingu.

Nihil sub sole novum

(Nic nového pod sluncem)

Mezietnické protesty jsou v americké politické a socioekonomické dynamice konstantou. V jistém smyslu lze samotnou historii Spojených států interpretovat jako historii vztahů mezi etnickými skupinami, která se v rámci specifické severoamerické ideologie "zjevného předurčení" (Manifest Destiny, 1845) zhoršila. Zvláštností této ideologie, jakkoli úzce souvisí s moderními hodnotami liberalismu a jejich současným vývojem, je ohraničení jejich pojmového horizontu v mezích interpretace novozákonní historie a morální ospravedlnění jejich práce pro třídy, skupiny a etnická uskupení, které dominují americké společnosti.

Myšlenka stavby Města na kopci (biblická metafora používaná v USA k vyjádření americké výjimečnosti - pozn. překl.), stále na základě amerického hegemonického projektu, nám dnes dává zpět roztrhanou a nejistou zemi, ve víceletém hledání vnitřního nepřítele (nyní černoši, ale i policisti) nebo vnější (nyní Čína, ale také Rusko) a „štěstí“. Násilné protesty posledních dnů připomínají americkým občanům a světovému veřejnému mínění, že „americký sen“ je noční můrou, v níž jsou obětmi nejvíce marginalizované třídy a etnické skupiny. Ovládaní se bohužel nebudou moci probudit z této noční můry, protože jejich protesty jsou již široce využívány v souvislosti se současným střetem jejich vládců. Účelem plyšové podpory protestů od zástupců

Demokratické strany je podporovat potenciální vzpouru na náměstích a vrátit to zpět do obvyklé dialektiky americké demokracie.

Překlad z anglického originálu: Jiří Málek